

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, ह॒रिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठः
(वाक्य सहित)

चतुर्थकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

---

Version Notes:

This is now the current Version 2.0 dated June 30, 2024.

1. This replaces the earlier version 1.1 dated June 30, 2022.
2. This version has been updated with the errors found and reported till June15, 2024.
3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.
4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id "vedavms@gmail.com"

Earlier Versions

1st	Version Number	0.0 dated 31st January 2019
2nd	Version Number	0.0 dated 31st August 2019
3rd	Version Number	1.0 dated 31st December 2020
4th	Version Number	1.1 dated 30th June 2022

Table of Contents

4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद

पाठे चतुर्थ काण्डं 4

4.2 चतुर्थकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – देवयजनग्रहाभिधानं..... 4

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः , हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे चतुर्थ

काण्डं

4.2 चतुर्थकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – देवयजनग्रहाभिधानं

TS 4.2.1.1

विष्णोः॑ क्रमो॑ ऽस्य॑भिमाति॒हा गा॑य॒त्रं छ॒न्द आ रो॑ह पृथि॒वीम॒नु
वि क्र॑मस्व॒ निर्भ॑क्तः स॒ यं द्वि॒ष्मो वि॒ष्णोः क्रमो॑ ऽस्य॑भि॒शस्ति॒हा
त्रै॑ष्टु॒भं छ॒न्द आ रो॑हान्तरि॒क्षम॒नु वि क्र॑मस्व॒ निर्भ॑क्तः स॒ यं द्वि॒ष्मो
विष्णोः॑ क्रमो॑ ऽस्य॑राती॒यतो ह॒न्ता जा॑गतं॒ छ॒न्द आ रो॑ह दि॒वम॒नु
वि क्र॑मस्व॒ निर्भ॑क्तः स॒ यं द्वि॒ष्मो वि॒ष्णोः – [ ] 1

TS 4.2.1.1 - Padam

विष्णोः॑ । क्रमः॑ । अ॒सि । अ॒भिमा॑तिहे॒त्यभि॑माति – हा । गा॒य॒त्रम् ।
छ॒न्दः । ए॒ति । रो॒ह । पृथि॒वीम् । अ॒नु । वी॒ति । क्र॒मस्व॒ ।
निर्भ॑क्त इति निः – भ॒क्तः । सः । यम् । द्वि॒ष्मः । विष्णोः॑ । क्रमः॑ ।

अ॒सि॒ । अ॒भि॒श॒स्ति॒हे॒त्य॒भि॒श॒स्ति॒ – हा॒ । त्रै॒ष्टु॒भम् । छ॒न्दः॑ ।
ए॒ति॒ । रो॒ह॒ । अ॒न्त॒रि॒क्षम् । अ॒नु॒ । वी॒ति॒ । क्र॒म॒स्व॒ । निर्भ॑क्त॒ इति॒
निः – भ॒क्तः॑ । सः॒ । यम् । द्वि॒ष्मः॑ । वि॒ष्णोः॑ । क्र॒मः॑ । अ॒सि॒ ।
अ॒रा॒ती॒यतः॑ । ह॒न्ता॒ । जा॒गत॒म् । छ॒न्दः॑ । ए॒ति॒ । रो॒ह॒ । दि॒वम् ।
अ॒नु॒ । वी॒ति॒ । क्र॒म॒स्व॒ । निर्भ॑क्त॒ इति॒ निः – भ॒क्तः॑ । सः॒ । यम् ।
द्वि॒ष्मः॑ । वि॒ष्णोः॑ । १ (50)

TS 4.2.1.2

क्र॒मो ऽसि॑ श॒त्रू॒यतो॑ ह॒न्ता ऽऽनु॑ष्टु॒भं छ॒न्द आ॑ रो॒ह दि॒शो ऽनु॑
वि क्र॒म॒स्व॒ निर्भ॑क्तः॒ स यं॑ द्वि॒ष्मः॑ ॥
अ॒क्र॒न्द॒द॒ग्निः॑ स्त॒न॒य॒न्नि॒व द्यौः क्षा॒मा रे॒रि॒हद्-वी॒रु॒धः॑ स॒म॒ज्ज॒न् ।
स॒द्यो ज॒ज्ञा॒नो वि॑ ही॒मि॒द्धो अ॒ख्य॒दा रो॒द॒सी भा॒नु॒ना भा॒त्य॒न्तः॑ ॥
अ॒ग्ने॑ ऽभ्या॒व॒र्ति॒न्न॒भि न॒ आ व॑र्त॒स्वाऽऽयु॑षा॒ वर्च॑सा॒ स॒न्या मे॒धया॑
प्र॒जया॑ ध॒नेन॑ ॥
अ॒ग्ने – [ ] २

TS 4.2.1.2 - Padam

क्रमः॑ । असि॑ । शत्रू॑यत इति॑ शत्रु॑ – यतः॑ । हन्ता॑ ।
आनु॑ष्टुभ॒मित्यानु॑ – स्तु॒भम् । छन्दः॑ । एति॑ । रो॒ह । दि॒शः । अनु॑ ।
वी॒ति । क्र॒मस्व॑ । निर्भ॑क्त इति॑ निः – भ॒क्तः । सः । यम् । द्वि॒ष्मः ॥
अक्र॑न्दत् । अ॒ग्निः । स्त॒नय॑न् । इ॒व । द्यौः । क्षाम॑ । रे॒रिह॑त् ।
वी॒रुधः॑ । स॒मज्ज॑न्निति॑ सं – अ॒ज्जन् ॥ सद्यः॑ । ज॒ज्ञानः॑ । वी॒ति ।
हि । ई॒म् । इ॒द्धः । अ॒ख्यत् । एति॑ । रो॒दसी॑ इति॑ । भानु॑ना । भा॒ति ।
अ॒न्तः ॥ अ॒ग्ने॑ । अ॒भ्याव॑र्तिन्नित्य॑भि – आ॒वर्ति॑न् । अ॒भीति॑ । नः ।
एति॑ । वर्त॑स्व । आ॒युषा॑ । वर्च॑सा । स॒न्या । मे॒धया॑ ।
प्र॒जये॑ति प्र – जया॑ । ध॒नेन॑ ॥ अ॒ग्ने॑ । 2 (50)

TS 4.2.1.3

अ॒ङ्गिरः॑ श॒तं ते॑ स॒न्त्वावृ॑तः स॒हस्रं॑ त उ॒पावृ॑तः ।
ता॒सां पो॑षस्य पो॒षेण॑ पु॒नर्नो॑ नष्ट॒मा कृ॑धि पु॒नर्नो॑ रयि॒मा कृ॑धि ॥
पु॒नरूर्जा॑ नि वर्त॑स्व पु॒नर॒ग्न इ॒षाऽऽयु॑षा ।
पु॒नर्नः॑ पा॒हि वि॒श्वतः॑ ॥
स॒ह र॒य्या नि॑ वर्त॑स्वा॒ग्ने पि॒न्वस्व॑ धा॒रया॑ ।

वि॒श्व॒प्सि॒न्या॒ वि॒श्व॒ त॒स्प॒रि॒ ॥

उ॒दु॒त्त॒मं॑ व॒रु॒ण॒ पा॒श॒-म॒स्म॒द॒वा॒ध॒मं॑ – [ ] 3

TS 4.2.1.3 - Padam

अ॒ङ्गि॒रः॑ । श॒त॒म् । ते॒ । स॒न्तु॒ । आ॒वृ॒त॒ इ॒त्या॑-वृ॒तः॑ । स॒ह॒स्र॑म् । ते॒ ।
उ॒पा॒वृ॒त॒ इ॒त्यु॒प॒-आ॒वृ॒तः॑ ॥ ता॒सा॒म् । पो॒ष॒स्य॑ । पो॒षे॒ण॑ । पु॒नः॑ । नः॑ ।
न॒ष्ट॒म् । ए॒ति॑ । कृ॒धि॒ । पु॒नः॑ । नः॑ । र॒यि॒म् । ए॒ति॑ । कृ॒धि॒ ॥ पु॒नः॑ ।
ऊ॒र्जा॑ । नी॒ति॑ । व॒र्त॒स्व॒ । पु॒नः॑ । अ॒ग्ने॒ । इ॒षा॑ । आ॒यु॒षा॑ ॥ पु॒नः॑ ।
नः॑ । पा॒हि॒ । वि॒श्व॒तः॑ ॥ स॒ह॒ । र॒य्या॑ । नी॒ति॑ । व॒र्त॒स्व॒ । अ॒ग्ने॑ ।
पि॒न्व॒स्व॒ । धा॒र॒या॑ ॥ वि॒श्व॒प्सि॒न्ये॒ति॑ वि॒श्व॒-प्सि॒न्या॑ । वि॒श्व॒तः॑ । परि॑ ॥
उ॒दि॒ति॑ । उ॒त्त॒म॒मि॒त्यु॒त्-त॒म॒म् । व॒रु॒ण॒ । पा॒श॒म् । अ॒स्म॒त् । अ॒वे॒ति॑ ।

अ॒ध॒म॒म् । 3 (50)

TS 4.2.1.4

वि॒ म॒द्ध्य॒म॒ श्र॒थाय॑ ।

अथा॑ व॒य॒मा॒दि॒त्य॒ व्र॒ते॒ त॒वा॒ना॒ग॒सो॒ अ॒दि॒त॒ये॒ स्या॒म॑ ॥

आ॒ त्वा॑ ऽह॒र्ष॒-म॒न्त॒र॒भूर्ध्रु॑व॒स्ति॒ष्ठा॒वि॒चा॒च॒लिः॑ ।

वि॒श॒स्त्वा॒ सर्वा॑ वा॒ञ्छ॒न्त्व॒स्मिन्॑ रा॒ष्ट्र॒म॒धि॑ श्रय ॥

अ॒ग्रे॑ बृ॒हन्नु॑षसा॒मूर्द्ध॑वो अ॒स्थान्नि॑र्जग्मि॒वान्-तम॑सो
ज्योति॑षाऽऽ *गा॒त् ।

अ॒ग्निर्भा॒नुना॑ रु॒शता॑ स्व॒ङ्ग आ जा॒तो वि॒श्वा स॒द्भान्य॑प्राः ॥

सीद॑ त्वं मा॒तुर॒स्या - [ ] 4

TS 4.2.1.4 - Padam

वी॒ति । म॒द्ध्य॒मम् । श्र॒थाय॑ ॥ अथ॑ । व॒यम् । आ॒दि॒त्य । व्र॒ते । तव॑ ।
अना॑गसः । अ॒दि॒तये॑ । स्या॒म ॥ ए॒ति । त्वा । अ॒हार्ष॑म् । अ॒न्तः ।
अ॒भूः । ध्रु॒वः । तिष्ठ॑ । अ॒वि॒चाच॑लि॒रित्य॑वि - चा॒चलिः॑ ॥ वि॒शः ।
त्वा । सर्वाः॑ । वाञ्छ॑न्तु । अ॒स्मिन् । रा॒ष्ट्रम् । अधी॑ति । श्रय॑ ॥
अ॒ग्रे । बृ॒हन् । उ॒षसा॑म् । ऊ॒र्ध्वः । अ॒स्थात् । नि॒र्जग्मि॑वानि॒ति
निः - जग्मि॑वान् । तम॑सः । ज्योति॑षा । ए॒ति । अ॒गात् ॥ अ॒ग्निः ।
भा॒नुना॑ । रु॒शता॑ । स्व॒ङ्ग इति॑ सु - अ॒ङ्गः । ए॒ति । जा॒तः । वि॒श्वा ।
स॒द्भानि॑ । अ॒प्राः ॥ सीद॑ । त्वम् । मा॒तुः । अ॒स्याः । 4 (50)

TS 4.2.1.5

उप॑स्थे वि॒श्वा॒न्यग्ने॑ व॒युना॑नि वि॒द्वान् ।
मैना॑म॒र्चिषा॑ मा तप॑सा ऽभि शू॒शुचो॑ऽन्तर॒स्याः शु॒क्रज्योति॑र्वि भा॒हि ॥

अ॒न्तर॒ग्ने रु॒चा त्व॒मुखा॒यै स॒दने॒ स्वे ।

तस्या॒स्त्व॒ः हर॒सा तप॒ञ्जात॑वेदः शि॒वो भ॒व ॥

शि॒वो भू॒त्वा म॒ह्यम॒ग्ने ऽथो॑ सीद शि॒वस्त्वं ।

शि॒वाः कृ॒त्वा दि॒शः सर्वाः॑ स्वां॑ योनि॒मिहा॑ऽऽ *स॒दः ॥

ह॒ः सः शु॒चिष॑द् ( ) वसु॒रन्तरि॑क्ष-स॒द्भो॒ता वेदि॑षदतिथिर् दुरो॒णस॑त् ।

नृष॑द्-वर॒स-दृ॒तस॑द् व्यो॒मस॑-द॒ब्जा गो॒जा ऋ॒तजा॑ अ॒द्रिजा॑

ऋ॒तं बृ॒हत् ॥ 5

TS 4.2.1.5 - Padam

उप॒स्थ इ॒त्युप॒ - स्थे॒ । वि॒श्वानि॑ । अ॒ग्ने । व॒युनानि॑ । वि॒द्वान् ॥ मा ।

ए॒नाम् । अ॒र्चिषा॑ ॥ मा । तप॒सा । अ॒भीति॑ । शू॒शुचः॑ । अ॒न्तः ।

अ॒स्याम् । शु॒क्रज्योति॑रिति शु॒क्र-ज्योतिः॑ । वी॒ति । भा॒हि ॥ अ॒न्तः ।

अ॒ग्ने । रु॒चा । त्वम् । उ॒खायै॑ । स॒दने॒ । स्वे ॥ तस्याः॑ । त्वम् ।

हर॒सा । तप॒न् । जा॒तवे॑द इति जा॒त-वे॒दः । शि॒वः । भ॒व ॥ शि॒वः ।

भू॒त्वा । म॒ह्यम् । अ॒ग्ने । अथो॑ इति । सी॒द । शि॒वः । त्वम् ॥ शि॒वाः ।

कृ॒त्वा । दि॒शः । सर्वाः॑ । स्वा॒म् । योनि॑म् । इ॒ह । ए॒ति । अ॒सदः॑ ॥

ह॒सः । शु॒चि॒षदि॑ति शुचि – सत् ( ) । वसुः ।

अ॒न्तरि॑क्षसदित्यन्तरि॑क्ष – सत् । हो॒ता । वे॒दि॒षदि॑ति वेदि – सत् ।

अति॑थिः । दु॒रो॒णसदि॑ति दुरोण – सत् ॥ नृ॒षदि॑ति नृ – सत् ।

वर॑सदि॒ति वर॑-सत् । ऋ॒तसदि॑त्यृत-सत् । व्यो॒मसदि॑ति व्योम-सत् ।

अ॒ब्जा इत्य॑प्-जाः । गो॒जा इति॑ गो-जाः । ऋ॒तजा॑ इत्यृत – जाः ।

अ॒द्रिजा॑ इत्य॒द्रि – जाः । ऋ॒तम् । बृ॒हत् ॥ 5 (66)

(दि॒वम॒नु वि क्र॑मस्व निर्भ॑क्तः स यन् द्वि॒ष्मो वि॒ष्मो – र्द्ध॒नेना॑ग्ने

– ऽध॑म – म॒स्याः – शु॒चि॒षथ् – षोड॑श च) (A1)

TS 4.2.2.1

दि॒वस्प॑रि प्रथ॑मं ज॒ज्ञे अ॒ग्नि॒रस्मद् द्वि॒तीयं॑ परि॒ जा॒तवे॑दाः ।

तृ॒तीय॑म॒प्सु नृ॒मणा॑ अज॒स्रमि॑न्धान ए॒नं ज॒रते॑ स्वा॒धीः ॥

वि॒द्या ते अ॒ग्ने त्रे॒धा त्रया॑णि **वि॒द्या** ते स॒द्य वि॒भृतं॑ पु॒रुत्रा॑ ।

वि॒द्या ते ना॒म पर॑मं गुहा॒ यद्-वि॒द्या तमु॑त्सं य॒त आ॒जग॑न्थ ॥

स॒मु॒द्रे त्वा॑ नृ॒मणा॑ अ॒प्स्वन्त॑र्नृ॒चक्षा॑ ई॒धे दि॒वो अ॒ग्न ऊ॒धन् ।

तृ॒तीयै॑ त्वा – [ ] 6

TS 4.2.2.1 - Padam

दिवः । परीति । प्रथमम् । जज्ञे । अग्निः । अस्मत् । द्वितीयम् ।
परीति । जातवेदा इति जात – वेदाः ॥ तृतीयम् । अप्स्वित्यप्-सु ।
नृमणा इति नृ – मनाः । अजस्रम् । इन्धानः । एनम् । जरते ।
स्वाधीरिति स्व-धीः ॥ विद्म । ते । अग्ने । त्रेधा । त्रयाणि । विद्म ।
ते । सद्म । विभृतमिति वि – भृतम् । पुरुत्रेति पुरु – त्रा ॥ विद्म ।
ते । नाम । परमम् । गुहा । यत् । विद्म । तम् । उत्थस्म । यतः ।
आजगन्थेत्या – जगन्थ ॥ समुद्रे । त्वा । नृमणा इति नृ – मनाः ।
अप्स्वित्यप्- सु । अन्तः । नृचक्षा इति नृ-चक्षाः । ईधे । दिवः ।
अग्ने । ऊधन् ॥ तृतीयै । त्वा । 6 (50)

TS 4.2.2.2

रजसि तस्थिवाँस-मृतस्य योनौ महिषा अहिन्वन् ॥
अक्रन्ददग्निः स्तनयन्निव द्यौः क्षामा रेरिहद्-वीरुधः समञ्जन् ।
सद्यो जज्ञानो वि हीमिद्धो अख्यदा रोदसी भानुना भात्यन्तः ॥
उशिक् पावको अरतिः सुमेधा मर्तष्वग्निरमृतो निधायि ।

इ॒य॒र्ति॑ धू॒म॒म॒रु॒षं॑ भ॒रि॒भ्र॒दु॒च्छु॒क्रेण॑ शो॒चि॒षा॒ द्या॒मि॒नक्ष॑त् ॥

वि॒श्व॒स्य॑ के॒तु॒र्भु॒वन॒स्य॑ गर्भ॒ आ – [ ] 7

TS 4.2.2.2 - Padam

रज॑सि । त॒स्थि॒वा॒ऽस॒म् । ऋ॒त॒स्य॑ । यो॒नौ॑ । म॒हि॒षाः । अ॒हि॒न्व॒न् ॥

अ॒क्र॒न्द॒त् । अ॒ग्निः॑ । स्त॒न॒य॒न् । इ॒व । द्यौः॑ । क्षा॒म । रे॒रि॒ह॒त् ।

वी॒रु॒धः । स॒म॒ज्ज॒न्नि॒ति॑ सं – अ॒ज्ज॒न् ॥ स॒द्यः॑ । ज॒ज्ञा॒नः । वी॒ति॑ ।

हि । ई॒म् । इ॒द्धः॑ । अ॒ख्य॑त् । ए॒ति॑ । रो॒द॒सी॑ इति॑ । भा॒नु॒ना॑ । भा॒ति॑ ।

अ॒न्तः ॥ उ॒शि॒क् । पा॒व॒कः॑ । अ॒र॒तिः॑ । सु॒मे॒धा इति॑ सु – मे॒धाः ।

म॒र्ते॒षु । अ॒ग्निः॑ । अ॒मृ॒तः॑ । नी॒ति॑ । धा॒यि ॥ इ॒य॒र्ति॑ । धू॒म॒म् ।

अ॒रु॒ष॒म् । भ॒रि॒भ्र॒त् । उ॒दि॒ति॑ । शु॒क्रेण॑ । शो॒चि॒षा॑ । द्या॒म् । इ॒नक्ष॑त् ॥

वि॒श्व॒स्य॑ । के॒तुः॑ । भु॒व॒न॒स्य॑ । गर्भः॑ । ए॒ति॑ । 7 (50)

TS 4.2.2.3

रो॒द॒सी॑ अ॒पृ॒णाज्जा॑यमानः ।

वी॒डुं॑ चि॒द॒द्रि॑-म॒भि॒न॒त् प॒रा॒य॒न् ज॒ना य॒द॒ग्नि॒म॒य॒ज॒न्त॑ पञ्च॑ ॥

श्री॒णा॒मु॒दा॒रो ध॒रु॒णो र॒यी॒णां म॒नी॒षा॒णां प्रा॒र्ष॒णः॑ सोम॑गोपाः ।

व॒सोः॑ सू॒नुः स॒ह॒सो अ॒प्सु रा॒जा वि॒ भा॒त्य॒ग्र उ॒ष॒सा॒मि॒धा॒नः॑ ॥

यस्ते॑ अ॒द्य कृ॒णव॑द्-भ॒द्रशो॑चे ऽपू॒पं दे॒व घृ॒तव॑न्तम॒ग्ने ।
प्र तं॑ न॒य प्र॒तरां॑ व॒स्यो अ॒च्छाभि॑ द्यु॒म्नं दे॒वभ॑क्तं य॒विष्ठ ॥

आ – [ ] 8

TS 4.2.2.3 - Padam

रोद॑सी इति॑ । अ॒पृणा॑त् । जा॒यमा॑नः ॥ वी॒डुम् । चि॒त् । अ॒द्रिम् ।
अ॒भिन॑त् । प॒राय॑न्निति॑ प॒रा – य॒न् । ज॒नाः । य॒त् । अ॒ग्निम् ।
अ॒यज॑न्त । पञ्च॑ ॥ श्री॒णाम् । उ॒दारः । ध॒रुणः॑ । र॒यीणाम्॑ ।
म॒नीषा॑णाम् । प्रा॒र्पण॑ इति॑ प्र – अ॒र्पणः॑ । सोम॑गो॒पा इति॑
सोम॑ – गो॒पाः ॥ व॒सोः । सू॒नुः । स॒हसः॑ । अ॒प्सि॒स्वत्य॑प्- सु ।
राजा॑ । वी॒ति । भा॒ति । अ॒ग्रे । उ॒षसा॑म् । इ॒धानः॑ ॥ यः । ते ।
अ॒द्य । कृ॒णव॑त् । भ॒द्रशो॑च इति॑ भ॒द्र – शो॑चे । अ॒पूप॑म् । दे॒व ।
घृ॒तव॑न्तमिति॑ घृ॒त – व॑न्तम् । अ॒ग्ने ॥ प्रेति॑ । तम् । न॒य ।
प्र॒तरा॑मिति॑ प्र – त॒राम् । व॒स्यः । अ॒च्छ । अ॒भीति॑ । द्यु॒म्नम् ।
दे॒वभ॑क्तमिति॑ दे॒व – भ॑क्तम् । य॒विष्ठ ॥ एति॑ । 8 (50)

TS 4.2.2.4

तं भज सौश्रवसेष्वग्न उक्थउक्थ आ भज शस्यमाने ।
प्रियः सूर्ये प्रियो अग्ना भवात्युज्जातेन भिनददुज्जनित्वैः ॥
त्वामग्ने यजमाना अनु द्यून् विश्वा वसूनि दधिरे वार्याणि ।
त्वया सह द्रविणमिच्छमाना व्रजं गोमन्तमुशिजो वि वव्रुः ॥
दृशानो रुक्म उर्व्या व्यद्यौद्-दुर्मर्षमायुः श्रिये रुचानः ।
अग्निरमृतो अभवद्-वयोभिर्यदे- ( ) -नं द्यौरजनयथ सुरेताः ॥ 9

TS 4.2.2.4 - Padam

तम् । भज । सौश्रवसेषु । अग्ने । उक्थउक्थ इत्युक्थे – उक्थे ।
एति । भज । शस्यमाने ॥ प्रियः । सूर्ये । प्रियः । अग्ना । भवाति ।
उदिति । जातेन । भिनदत् । उदिति । जनित्वैः ॥ त्वाम् । अग्ने ।
यजमानाः । अन्विति । द्यून् । विश्वा । वसूनि । दधिरे । वार्याणि ॥
त्वया । सह । द्रविणम् । इच्छमानाः । व्रजम् । गोमन्तमिति
गो – मन्तम् । उशिजः । वीति । वव्रुः ॥ दृशानः । रुक्मः ।
उर्व्या । वीति । अद्यौत् । दुर्मर्षमिति दुः – मर्षम् । आयुः ।

श्रिये । रु॒चा॒नः ॥ अ॒ग्निः । अ॒मृतः । अ॒भ॒वत् । वयो॑भि॒रिति॑
वयः – भिः । यत् ( ) । ए॒नम् । द्यौः । अ॒ज॒न॒यत् ।

सु॒रेता॒ इति॑ सु – रेताः ॥ 9 (54)

(तृ॒ति॒र्य॑ त्वा – गर्भ॑ आ – य॒वि॒ष्टाऽऽ – य – च॒त्वारि॑ च) (A2)

TS 4.2.3.1

अ॒न्न॒प॒ते ऽन्न॑स्य नो दे॒ह्यन॑मी॒वस्य॑ शु॒ष्मि॒णः ।
प्र॒ प्र॒दा॒ता॒रं ता॑रिष ऊ॒र्जं नो॑ धेहि द्वि॒प॒दे च॑तु॒ष्प॒दे ॥
उ॒दु त्वा वि॒श्वे दे॒वा अ॒ग्ने भ॑रन्तु चि॒त्ति॒भिः ।
स नो॑ भव शि॒वत॑मः सु॒प्र॒ती॒को वि॒भाव॑सुः ॥
प्रे॒द॒ग्ने ज्यो॑ति॒ष्मान् या॒हि शि॒वेभि॑र॒र्चिभि॑स्त्वं ।
बृ॒ह॒द्भिर् भानु॑भिर् भा॒सन् मा हि॑ऽसी स्त॒नुवा॑ प्र॒जाः ॥
स॒मि॒धा ऽग्निं॑ दु॒वस्य॑त घृ॒तैर्बो॑ध॒यता॑तिथिं ।

आ – [ ] 10

TS 4.2.3.1 - Padam

अ॒न्न॒प॒त इ॒त्य॒न्न – प॒ते । अ॒न्न॒स्य । नः । दे॒हि । अ॒न॒मी॒वस्य॑ ।
शु॒ष्मि॒णः ॥ प्रे॒ति । प्र॒दा॒ता॒रमि॑ति प्र – दा॒ता॒रम् । ता॒रि॒षः । ऊ॒र्जम् ।

नः । धे॒हि । द्वि॒पद॑ इति॑ द्वि – पदे॑ । चतु॑ष्पद॑ इति॑ चतुः – पदे॑ ॥
उदि॑ति । उ । त्वा । विश्वे॑ । दे॒वाः । अग्ने॑ । भर॑न्तु ।
चि॒त्तिभि॑रिति॑ चि॒त्ति – भिः ॥ सः । नः । भव॑ ।
शि॒वत॑म॒ इति॑ शि॒व – तमः॑ । सु॒प्रती॑क॒ इति॑ सु – प्रती॑कः ।
वि॒भाव॑सु॒रिति॑ वि॒भा-व॑सुः ॥ प्रेति॑ । इत् । अग्ने॑ । ज्योति॑ष्मान् ।
या॒हि । शि॒वेभिः॑ । अ॒र्चिभि॑रि॒त्यर्चि॑ – भिः । त्वम् ॥ बृ॒हद्भि॑रिति॑
बृ॒हत् – भिः । भा॒नुभि॑रिति॑ भा॒नु – भिः । भा॒सन् । मा ।
हि॒ंसीः । तनु॑वा । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः ॥ स॒मिधे॑ति॒ सं – इ॒धा ।
अ॒ग्निम् । दु॒वस्य॑त । घृ॒तैः । बो॒धय॑त । अति॑थिम् ॥ एति॑ । 10 (50)

TS 4.2.3.2

ऽस्मिन्॑ ह॒व्या जु॑होतन ॥
प्र॒प्राय॑म॒ग्निर्भ॑रतस्य॑ शृ॒ण्वे वि॑ यथ् सूर्यो॑ न रोच॑ते बृ॒हद् भाः॑ ।
अ॒भि यः॑ पू॒रुं पृ॑तनासु तस्थौ॑ दी॒दाय॑ दै॒व्यो अति॑थिः शि॒वो नः॑ ॥
आपो॑ दे॒वीः प्र॑ति गृ॒ह्णीत॑ भस्मै॒तथ् स्यो॑ने कृ॒णु॑ध्वं
सु॒रभावु॑ लो॒के ।

तस्मै॑ नमन्तां॑ जनयः॑ सु॒पत्नी॑र्म॒तेव॑ पु॒त्रं बि॑भृ॒ता स्वेनं॑ ॥

अ॒फ॒स्व॒ग्ने स॒धि॒ष्टव॑ – [ ] 11

TS 4.2.3.2 - Padam

अ॒स्मिन् । ह॒व्या । जु॒होत॑न ॥ प्र॒प्रेति॑ प्र – प्र । अ॒यम् । अ॒ग्निः ।
भ॒रत॑स्य । शृ॒ण्वे । वी॒ति । यत् । सूर्यः॑ । न । रो॒चते॑ । बृ॒हत् ।
भाः ॥ अ॒भीति॑ । यः । पू॒रुम् । पृ॒तना॑सु । त॒स्थौ । दी॒दाय॑ ।
दै॒व्यः । अ॒ति॒थिः । शि॒वः । नः ॥ आ॒पः । दे॒वीः । प्र॒तीति॑ । गृ॒ह्णीत॑ ।
भ॒स्म । ए॒तत् । स्यो॒ने । कृ॒णु॒ध्वम् । सु॒रभौ॑ । उ । लो॒के ॥ तस्मै॑ ।
नम॑न्ताम् । जन॑यः । सु॒पत्नी॑रिति॑ सु – पत्नीः॑ । मा॒ता । इ॒व ।
पु॒त्रम् । बि॒भृत॑ । स्वि॒ति । ए॒नम् ॥ अ॒प्स्वि॒त्यप् – सु । अ॒ग्ने ।
स॒धिः । तव॑ । 11 (50)

TS 4.2.3.3

सौष॑धी॒रनु॑ रु॒द्ध्यसे॑ ।

ग॒र्भे स॒ञ्जाय॑से पु॒नः ॥

ग॒र्भो अ॒स्योष॑धी॒नां ग॒र्भो वन॑स्प॒तीनां॑ ।

ग॒र्भो वि॒श्वस्य॑ भू॒तस्या॑ग्ने ग॒र्भो अ॒पाम॑सि ॥

प्र॒सद्य॑ भ॒स्मना॑ यो॒निम॑पश्च॒ पृथि॑वीम॒ग्ने ।

स॒ꣳसृ॑ज्य॒ मातृ॑भिस्त्वं ज्योति॑ष्मान् पुन॒राऽऽ *स॒दः ॥

पुन॑-रा॒सद्य॑ स॒दन॑मपश्च॒ पृथि॑वीम॒ग्ने ।

शोषे॑ मा॒तुर्य॑थोप॒स्थे ऽन्त॑रस्याꣳ शि॒वत॑मः ॥

पुन॑रूर्जा - [ ] 12

TS 4.2.3.3 - Padam

सः । ओष॑धीः । अ॒न्वि॑ति । रु॒द्ध्य॑से ॥ गर्भे॑ । सन् । जा॒य॑से ।

पुनः ॥ गर्भः॑ । अ॒सि॒ । ओष॑धीनाम् । गर्भः॑ । व॒नस्प॑तीनाम् ॥ गर्भः॑ ।

वि॒श्वस्य॑ । भू॒तस्य॑ । अ॒ग्ने॑ । गर्भः॑ । अ॒पाम् । अ॒सि॒ ॥ प्र॒सद्ये॑ति

प्र - सद्य॑ । भ॒स्मना॑ । यो॒निम् । अ॒पः । च॒ । पृथि॑वीम् । अ॒ग्ने ॥

स॒ꣳसृ॑ज्येति सं - सृ॒ज्य॑ । मा॒तृभि॑रिति मा॒तृ - भिः॑ । त्वम् ।

ज्योति॑ष्मान् । पुनः॑ । ए॒ति॒ । अ॒सदः॑ ॥ पुनः॑ । आ॒सद्ये॑त्या-सद्य॑ ।

स॒दन॑म् । अ॒पः । च॒ । पृथि॑वीम् । अ॒ग्ने ॥ शोषे॑ । मा॒तुः । यथा॑ ।

उप॒स्थ इ॒त्युप॑ - स्थे॒ । अ॒न्तः । अ॒स्याम् ।

शि॒वत॑म इति शि॒व - त॒मः ॥ पुनः॑ । ऊ॒र्जा । 12 (50)

TS 4.2.3.4

नि॑ वर्त॑स्व पुन॑र॒ग्न इ॒षा ऽऽयु॑षा ।

पुन॑र्नः पा॒हि वि॒श्वतः॑ ॥

स॒ह र॒य्या नि॑ वर्त॑स्वाग्ने पि॒न्वस्व॑ धा॒रया॑ ।

वि॒श्वप्सि॑नया वि॒श्वत॑स्परि ॥

पुन॑स्त्वा ऽऽदि॒त्या रु॒द्रा वस॑वः॒ समि॑न्धतां पुन॑र्ब्र॒ह्माणो॑ वसु॒नीथ॑ य॒ज्ञैः ।

घृ॒तेन॑ त्वं त॒नुवो॑ वर्द्ध॒यस्व॑ स॒त्याः स॒न्तु य॑ज॒मान॑स्य॒ कामाः॑ ॥

बोधा॑ नो अ॒स्य वच॑सो यवि॒ष्ठ म॒हिष्ठ॑स्य प्रभृ॒तस्य॑ स्वधावः ।

पी॒यति॑ त्वो अनु॑ ( ) त्वो गृ॒णाति॑ व॒न्दारु॑स्ते त॒नुवं॑ व॒न्दे अ॒ग्ने ॥

स बो॑धि सू॒रिर्म॒घवा॑ वसु॒दावा॑ वसु॒पतिः॑ ।

यु॒योद्ध्य॑स्मद् द्वेषा॑सि ॥ 13

TS 4.2.3.4 - Padam

नी॑ति । वर्त॑स्व । पुनः॑ । अ॒ग्ने । इ॒षा । आ॒युषा॑ ॥ पुनः॑ । नः॑ । पा॒हि ।

वि॒श्वतः॑ ॥ स॒ह । र॒य्या । नी॑ति । वर्त॑स्व । अ॒ग्ने । पि॒न्वस्व॑ । धा॒रया॑ ॥

वि॒श्वप्सि॑नयेति वि॒श्व – प्सि॑नया । वि॒श्वतः॑ । परि॑ ॥ पुनः॑ । त्वा ।

आ॒दि॒त्याः । रु॒द्राः । वस॑वः । समि॑ति । इ॒न्धता॑म् । पुनः॑ । ब्र॒ह्माणः॑ ।

वसु॑नी॒थेति॑ वसु॒-नी॒थ । य॒ज्ञैः ॥ घृ॒तेन॑ । त्वम् । त॒नुवः॑ ।
व॒र्द्धय॑स्व । स॒त्याः । स॒न्तु । यज॑मानस्य । का॒माः ॥ बो॒ध । नः ।
अ॒स्य । वच॑सः । य॒विष्ठ॑ । म॒हिष्ठ॑स्य । प्र॒भृ॒तस्येति॑ प्र - भृ॒तस्य॑ ।
स्व॒धाव॑ इति॑ स्व॒धा - वः ॥ पी॒यति॑ । त्वः । अ॒न्विति॑ ( ) । त्वः ।
गृ॒णाति॑ । व॒न्दारुः॑ । ते । त॒नुवम्॑ । व॒न्दे । अ॒ग्ने ॥ सः । बो॒धि ।
सू॒रिः । म॒घवेति॑ म॒घ - वा । व॒सु॒दावेति॑ वसु॒ - दा॒वा ॥
वसु॑पतिरिति॑ वसु॒ - प॒तिः ॥ यु॒योधि॑ । अ॒स्मत् । द्वे॒षा॒सि ॥ 13 (66)

(आ - तवोर् - जा - ऽनु - षोडश च) (A3)

TS 4.2.4.1

अपे॑त वी॒त वि च॑ सर्प॒तातो॑ ये ऽत्र॒ स्थ पु॑रा॒णा ये च॑ नू॒तनाः॑ ।
अ॒दादि॑दं य॒मोऽव॑सानं पृथि॒व्या अ॒क्रन्नि॑मं पि॒तरो॑ लो॒कम॑स्मै ॥
अ॒ग्नेर्भ॑स्मा॒स्यग्नेः॑ पु॒रीष॑मसि सं॒ज्ञान॑मसि का॒मध॑रणं मयि॑ ते
का॒मध॑रणं भू॒यात् ॥
सं य॑ा वः प्रि॒यास्त॑नुवः सं प्रि॒या हृ॑दयानि वः ।
आ॒त्मा वो॑ अस्तु - [ ] 14

TS 4.2.4.1 - Padam

अपेति॑ । इ॒त । वी॒ति । इ॒त । वी॒ति । च॒ । सर्प॑त । अ॒तः । ये ।
अ॒त्र । स्थ॑ । पु॒रा॒णाः । ये । च॒ । नू॒त॒नाः ॥ अ॒दा॒त् । इ॒द॒म् । य॒मः ।
अ॒व॒सा॒न॒मि॒त्य॒व – सा॒न॒म् । पृ॒थि॒व्याः । अ॒क्र॒न् । इ॒म॒म् । पि॒तरः॑ ।
लो॒क॒म् । अ॒स्मै ॥ अ॒ग्नेः । भ॒स्म । अ॒सि॒ । अ॒ग्नेः । पु॒री॒ष॒म् ।
अ॒सि॒ । सं॒ज्ञा॒न॒मि॒ति॒ सं – ज्ञा॒न॒म् । अ॒सि॒ । का॒म॒ध॒र॒ण॒मि॒ति॒
का॒म – ध॒र॒ण॒म् । म॒यि॒ । ते॒ । का॒म॒ध॒र॒ण॒मि॒ति॒ का॒म – ध॒र॒ण॒म् ।
भू॒या॒त् ॥ स॒मि॒ति॒ । याः । वः । प्रि॒याः । त॒नु॒वः । स॒मि॒ति॒ । प्रि॒या ।
हृ॒द॒या॒नि॒ । वः ॥ आ॒त्मा । वः । अ॒स्तु । 14 (50)

TS 4.2.4.2

सं॒प्रि॒यः सं॒प्रि॒या॒स्त॒नु॒वो म॒म ॥
अ॒य॒ꣳ सो अ॒ग्नि॒र्य॒स्मि॒न्त्-सो॒म॒मि॒न्द्रः सु॒तं द॒धे ज॒ठ॒रे वा॒व॒शा॒नः ।
स॒ह॒स्रि॒यं वा॒ज॒म॒त्यं न स॒प्तिꣳ स॒स॒वा॒न्त्-स॒न्त् स्तू॒य॒से जा॒त॒वे॒दः ॥
अ॒ग्ने दि॒वो अ॒र्ण॒म॒च्छा॑ जि॒गा॒स्य॒च्छा॑ दे॒वाꣳ ऊ॒चि॒षे धि॒ष्णि॒या ये ।
याः प॒र॒स्ताद्-रो॒च॒ने सूर्य॑स्य॒ याश्चा॒व॒स्ता-दु॒प॒ति॒ष्ठ॒न्त आपः॑ ॥
अ॒ग्ने य॒त् ते दि॒वि व॒र्चः॑ पृ॒थि॒व्यां य॒दोष॑धी॒ष्व – [ ] 15

TS 4.2.4.2 - Padam

संप्रि॑य इति॑ सं-प्रि॒यः । संप्रि॑या इति॑ सं – प्रि॒याः । त॒नुवः॑ । म॒म ॥
अ॒यम् । सः । अ॒ग्निः । यस्मिन् । सोम॑म् । इन्द्रः॑ । सु॒तम् । द॒धे ।
ज॒ठरे॑ ॥ वाव॑शा॒नः ॥ स॒हस्रि॑यम् । वाज॑म् । अत्य॑म् । न । स॒प्तिम् ।
स॒स॒वा॒नि॒ति स – स॒वान् । स॒न् । स्तू॒य॒से । जा॒त॒वे॒द इति॑
जा॒त – वे॒दः ॥ अ॒ग्ने॑ । दि॒वः । अ॒र्णम् । अ॒च्छ । जि॒गा॒सि ।
अ॒च्छ । दे॒वान् । ऊ॒चि॒षे । धि॒ष्णि॒याः । ये ॥ याः । प॒र॒स्तात् ।
रो॒च॒ने । सू॒र्य॑स्य । याः । च । अ॒व॒स्तात् । उ॒प॒ति॒ष्ठ॒न्त
इ॒त्यु॒प – ति॒ष्ठ॒न्ते । आ॒पः ॥ अ॒ग्ने॑ । यत् । ते । दि॒वि । वर्चः॑ ।
पृ॒थि॒व्याम् । यत् । ओष॑धीषु । 15 (50)

TS 4.2.4.3

–ऽप्सु वा यज॑त्र ।

येना॑न्तरि॒क्ष-मु॒र्वा॒त॒त॒न्थ त्वे॒षः स भानु॑र॒र्ण॒वो नृ॒च॒क्षाः ॥
पु॒री॒ष्या॒सो अ॒ग्नयः॑ प्राव॒णे॑भिः स॒जोष॑सः ।
जुष॑न्ता॒ं ह॒व्य-मा॒हु॒त-म॒न॒मी॒वा इ॒षो म॒हीः ॥
इ॒डाम॑ग्ने पु॒रु॒द॒ं स॒ं स॒निं गोः श॑श्च॒त्त॒म॒ं ह॒व॒मा॒नाय॑ साध ।

स्यान्नः॑ सूनु॑स्तनयो॑ विजा॒वाग्ने॑ सा ते॑ सुम॒तिर्भू॑त्वस्मे ॥

अयं॑ ते॒ योनि॑र्ऋ॒त्वियो॑ यतो॑ जा॒तो अरो॑चथाः ।

तं जान – [ ] 16

TS 4.2.4.3 - Padam

अ॒प्स्वि॒त्यप् – सु । वा । यज॒त्र ॥ येन॑ । अ॒न्तरि॑क्षम् । उ॒रु ।

आ॒त॒त॒न्थेत्या॑ – त॒त॒न्थ । त्वे॒षः । सः । भा॒नुः । अ॒र्णवः॑ ।

नृ॒चक्षा॑ इति॑ नृ – चक्षाः॑ ॥ पु॒री॒ष्यासः॑ । अ॒ग्नयः॑ ।

प्रा॒वणे॑भिरिति॑ प्र – वने॑भिः । स॒जोष॑स इति॑ स – जोष॑सः ॥

जु॒षन्ता॑म् । ह॒व्यम् । आ॒हु॒त॒मित्या॑ – हु॒तम् । अ॒न॒मी॒वाः । इ॒षः ।

म॒हीः ॥ इ॒डाम् । अ॒ग्ने । पु॒रु॒द॒स्स॒मिति॑ पु॒रु – द॒स्सम् । स॒निम् ।

गोः । श॒श्वत्त॑ममिति॑ श॒श्वत् – त॒मम् । ह॒व॒मा॒नाय॑ । सा॒ध ॥ स्या॑त् ।

नः । सू॒नुः । त॒नयः॑ । वि॒जा॒वेति॑ वि – जा॒वा । अ॒ग्नै । सा । ते॑ ।

सु॒म॒तिरिति॑ सु॒म॒तिः । भू॒तु । अ॒स्मे इति॑ ॥ अ॒यम् । ते॑ । यो॒निः ।

ऋ॒त्वियः॑ । यतः॑ । जा॒तः । अ॒रो॒च॒थाः ॥ तम् । जा॒नन् । 16 (50)

TS 4.2.4.4

॥ न॒ग्न आ॒ रोहा॑था॒ नो॒ वर्द्ध॑या॒ रयि॑ं ॥

चि॒द॒सि॒ तया॑ दे॒वत॑या अ॒ङ्गिर॑स्वद् ध्रु॒वा सी॒द परि॑चि॒द॒सि॒ तया॑
दे॒वत॑या अ॒ङ्गिर॑स्वद् ध्रु॒वा सी॒द लो॒कं पृ॒ण छि॒द्रं पृ॒णाथो॑ सी॒द शि॒वा त्वं ।

इ॒न्द्रा॒ग्नी त्वा॒ बृ॒हस्प॑तिर॒स्मिन् यो॒नाव॑सीषदन् ॥

ता अ॒स्य सू॒ददो॑हसः सोम॑ श्री॒णन्ति॑ पृ॒श्नयः॑ ।

जन्म॑न् दे॒वानां॑ वि॒शस्त्रि॑ष्वा रो॒चने॑ दि॒वः ॥ 17

TS 4.2.4.4 - Padam

अ॒ग्ने । ए॒ति । रो॒ह । अथ॑ । नः । वर्द्ध॑य । रयि॑म् ॥ चि॒त् । अ॒सि ।

तया॑ । दे॒वत॑या । अ॒ङ्गिर॑स्वत् । ध्रु॒वा । सी॒द । परि॑चि॒दिति॑

परि॑ – चि॒त् । अ॒सि । तया॑ । दे॒वत॑या । अ॒ङ्गिर॑स्वत् । ध्रु॒वा । सी॒द ।

लो॒कम् । पृ॒ण । छि॒द्रम् । पृ॒ण । अथो॑ इति॑ । सी॒द । शि॒वा । त्वम् ॥

इ॒न्द्रा॒ग्नी इती॑न्द्र – अ॒ग्नी । त्वा । बृ॒हस्प॑तिः । अ॒स्मिन् । यो॒नौ ।

अ॒सीष॑दन् ॥ ताः । अ॒स्य । सू॒ददो॑हस इति॑ सू॒द – दो॑हसः ।

सोम॑म् । श्री॒णन्ति॑ । पृ॒श्नयः॑ ॥ जन्म॑न् । दे॒वाना॑म् । वि॒शः ।

त्रि॒षु । ए॒ति । रो॒चने॑ । दि॒वः ॥ 17 (48)

(अ॒स्त्वो – ष॑धीषु – जा॒न – त्र॒ष्टाच॑त्वारि॒ंशच्च॑) (A4)

TS 4.2.5.1

स॒मि॒त॒ꣳ स॒ङ्क॒ल्पे॒थाꣳ सं॒प्रि॒यौ रो॒चि॒ष्णू सु॒मन॑स्यमा॒नौ ।

इ॒षमूर्ज॑म॒भि सँ॒वसा॑नौ सं वाँ मना॑ꣳसि सं व्र॑ता

समु॑ चि॒त्तान्याऽऽ *करं॑ ॥

अ॒ग्ने पु॒री॒ष्याधि॑पा **भ॒वा** त्वं नः॑ ।

इ॒षमूर्ज॑ यँज॒मानाय॑ धेहि ॥

पु॒री॒ष्यस्त्व॑म॒ग्ने रयि॑मान् पु॒ष्टिमाꣳ अ॒सि ।

शि॒वाः कृ॒त्वा दि॒शः सर्वाः॑ स्वाँ यो॒निमि॑हाऽऽ *सदः॑ ॥

भ॒वतं॑ नः॒ सम॑नसौ॒ समो॑कसा – [ ] 18

TS 4.2.5.1 - Padam

स॒मि॒ति॑ । इ॒तम् । स॒मि॒ति॑ । क॒ल्पे॒थाम् । सं॒प्रि॒यावि॑ति सं – प्रि॒यौ ।

रो॒चि॒ष्णू इति॑ । सु॒मन॑स्यमा॒नावि॑ति सु – म॒नस्य॑मा॒नौ ॥ इ॒षम् ।

ऊ॒र्जम् । अ॒भीति॑ । सँ॒वसा॑नावि॒ति सं – वसा॑नौ । स॒मि॒ति॑ । वा॒म् ।

मना॑ꣳसि । स॒मि॒ति॑ । व्र॒ता । स॒मि॒ति॑ । उ॒ । चि॒त्तानि॑ । एति॑ ।

अ॒कर॑म् ॥ अ॒ग्ने । पु॒री॒ष्य । अ॒धिपा॑ इत्य॒धि – पाः॑ । भ॒व । त्वम् ।

नः ॥ इष॑म् । ऊ॒र्ज॑म् । य॒ज॑मा॒नाय॑ । धे॒हि ॥ पु॒री॒ष्यः॑ । त्वम् । अ॒ग्ने॒ ।
र॒यि॒मा॒नि॒ति॑ र॒यि॑ – मा॒न् । पु॒ष्टि॒मा॒नि॒ति॑ पु॒ष्टि॒-मा॒न् । अ॒सि॒ ॥ शि॒वाः ।
कृ॒त्वा । दि॒शः॑ । सर्वाः॑ । स्वा॒म् । यो॒नि॑म् । इ॒ह । ए॒ति॑ । अ॒स॒दः ॥
भ॒व॒त॒म् । नः॑ । स॒म॒न॒सा॒वि॒ति॑ स – म॒न॒सौ॑ ।
स॒मो॒क॒सा॒वि॒ति॑ सं – ओ॒क॒सौ॑ । 18 (50)

TS 4.2.5.2

–व॒रे॒प॒सौ॑ ।

मा य॒ज्ञ॑ँ हि॒ँसि॒ष्टं॑ मा य॒ज्ञ॑प॒तिं॑ जा॒त॒वे॒द॒सौ॑ शि॒वौ भ॒व॒त॒म॒द्य॑ नः ॥
मा॒ते॒व पु॒त्रं पृ॒थि॒वी पु॒री॒ष्य॒म॒ग्नि॑ँ स्वे यो॒ना॒व॒भा-रु॒खा ।
तां वि॒श्वैर्दे॒वैर्ऋ॒तु॒भिः सँ॒वि॒दा॒नः प्र॒जा॒प॒ति॒र्वि॒श्व॒क॒र्मा वि मु॒ञ्च॑तु ॥
य॒द॒स्य पा॒रे र॒ज॒सः शु॒क्रं ज्यो॒ति॒-र॒जा॒य॒त ।
तं नः॑ प॒र्ष॒द॒ति॒ द्वि॒षो॒ऽग्ने॑ वै॒श्वान॑र स्वा॒हा ॥
नमः॑ सु ते नि॒र्ऋ॒ते वि॒श्वरू॑पे – [ ] 19

TS 4.2.5.2 - Padam

अ॒रे॒प॒सौ॑ ॥ मा । य॒ज्ञ॑म् । हि॒ँसि॒ष्टम्॑ । मा । य॒ज्ञ॑प॒ति॒मि॒ति॑
य॒ज्ञ – प॒ति॑म् । जा॒त॒वे॒द॒सा॒वि॒ति॑ जा॒त – वे॒द॒सौ॑ । शि॒वौ । भ॒व॒त॒म् ।

अ॒द्य । नः ॥ मा॒ता । इ॒व । पु॒त्रम् । पृ॒थि॒वी । पु॒री॒ष्यम् । अ॒ग्निम् ।
स्वे । यो॒नौ । अ॒भाः । उ॒खा ॥ ता॒म् । वि॒श्वैः । दे॒वैः ।
ऋ॒तुभि॒रित्यृ॒तु – भिः । सँ॒वि॒दा॒न इति॑ सं – वि॒दा॒नः ।
प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । वि॒श्वक॑र्मेति॑ वि॒श्व – क॒र्मा । वी॒ति ।
मु॒ञ्च॒तु ॥ यत् । अ॒स्य । पा॒रे । र॒ज॒सः । शु॒क्रम् । ज्यो॑तिः ।
अजा॑यत ॥ तत् । नः । प॒र्ष॒त् । अती॑ति । द्विषः । अ॒ग्ने । वै॒श्वान॑र ।
स्वाहा ॥ नमः । स्वि॑ति । ते । नि॒र्ऋ॒त इति॑ निः – ऋ॒ते ।
वि॒श्वरू॑प इति॑ वि॒श्व – रू॒पे । 19 (50)

TS 4.2.5.3

ऽय॒स्मयं॑ वि॒ चृ॒ता ब॒न्धमे॑तं ।
यमे॒न त्वं॑ य॒म्या सं॑ वि॒दा॒नोत्त॑मं नाक॒मधि॑ रोह॒येमं॑ ॥
यत्ते॑ दे॒वी नि॒र्ऋ॒तिरा॑ब॒बन्ध॑ दाम॒ ग्री॒वास्व॑ वि॒च॒त्यं ।
इ॒दं ते॒ तद् वि॒ ष्या॒म्यायु॑षो न म॒द्ध्य॒दथा॑ जी॒वः पि॒तुम॑ब्धि॒ प्रमु॑क्तः ॥
यस्या॑स्ते अ॒स्याः कू॒र आ॒सञ्जु॑हो॒म्येषां॑ ब॒न्धाना॑-मव॒स॒र्ज॒नाय॑ ।
भू॒मि॒रिति॑ त्वा जना॑ वि॒दुर्नि॒र्ऋ॒ति – [ ] 20

TS 4.2.5.3 - Padam

अ॒य॒स्म॒य॒म् । वी॒ति॑ । च॒त॒ । ब॒न्ध॒म् । ए॒त॒म् ॥ य॒मे॒न॑ । त्व॒म् । य॒म्या॑ ॥
सँ॒वि॒दा॒ने॒ति॑ सं – वि॒दा॒ना । उ॒त्त॒म॒मि॒त्यु॒त् – त॒म॒म् । ना॒क॒म् ।
अ॒धी॒ति॑ । रो॒ह॒य॒ । इ॒म॒म् ॥ य॒त् । ते॒ । दे॒वी । निर्ऋ॒ति॒रि॒ति॒
निः – ऋ॒तिः॑ । आ॒ब॒ब॒न्धे॒त्या॑ – ब॒ब॒न्ध॒ । दा॒म॒ । ग्री॒वा॒सु॒ ।
अ॒वि॒च॒र्त्य॑मि॒त्य॒वि॒ – च॒र्त्य॒म् ॥ इ॒द॒म् । ते॒ । त॒त् । वी॒ति॑ । स्या॒मि॒ ।
आ॒यु॒षः॑ । न । म॒द॒ध्या॒त् । अ॒थ॒ । जी॒वः॑ । पि॒तु॒म् । अ॒ब्धि॒ ।
प्र॒मु॒क्त॒ इति॑ प्र – मु॒क्तः॑ ॥ यस्याः॑ । ते॒ । अ॒स्याः॑ । क्रू॒रे । आ॒स॒न् ।
जु॒हो॒मि॑ । ए॒षाम् । ब॒न्धा॒ना॒म् । अ॒व॒स॒र्ज॒ना॒ये॒त्य॒व॒-स॒र्ज॒ना॒य॑ ॥ भू॒मिः॑ ।
इति॑ । त्वा॒ । ज॒नाः॑ । वि॒दुः॑ । निर्ऋ॒ति॒रि॒ति॒ निः – ऋ॒तिः॑ । 20 (50)

TS 4.2.5.4

–रि॒ति॑ त्वा ऽहं परि वेद विश्वतः ॥
अ॒सु॒न्व॒न्त॒-म॒य॒ज॒मा॒न॒मि॒च्छ॒ स्ते॒न॒स्ये॒त्या॒म् त॒स्कर॑स्या॒न्वे॒षि॑ ।
अ॒न्य॒-म॒स्म॒-दि॒च्छ॒ सा त॑ इ॒त्या नमो॑ दे॒वि निर्ऋ॒ते तु॒भ्य॑मस्तु ॥
दे॒वी॒म॒हं॑ निर्ऋ॒तिं॑ व॒न्द॒मा॒नः॑ पि॒ते॒व पु॒त्रं द॑स॒ये व॒चो॑भिः ।

वि॒श्वस्य॑ या जा॒यमान॑स्य वे॒द शि॒रःशि॒रः प्र॒ति सू॒री वि च॑ष्टे ॥

नि॒वेश॑नः स॒ङ्गम॑नो वसू॒नां वि॒श्वा रू॒पाऽभि च॑ष्टे – [ ] 21

TS 4.2.5.4 - Padam

इति॑ । त्वा॒ । अ॒हम् । प॒रीति॑ । वे॒द । वि॒श्वतः॑ ॥ अ॒सुन्व॑न्तम् ।

अ॒यज॑मानम् । इ॒च्छ । स्ते॒नस्य॑ । इ॒त्याम् । तस्कर॑स्य । अ॒न्विति॑ ।

ए॒षि ॥ अ॒न्यम् । अ॒स्मत् । इ॒च्छ । सा । ते । इ॒त्या । नमः॑ । दे॒वि ।

नि॒र्ऋ॒त इति॑ निः – ऋ॒ते । तु॒भ्यम् । अ॒स्तु ॥ दे॒वीम् । अ॒हम् ।

नि॒र्ऋ॒तिमि॒ति निः– ऋ॒तिम् । व॒न्द॑मानः । पि॒ता । इ॒व । पु॒त्रम् ।

द॒स॒ये । व॒चो॒भिरि॒ति व॒चः – भिः॑ ॥ वि॒श्वस्य॑ । या । जा॒यमान॑स्य ।

वे॒द । शि॒रःशि॒र इति॑ शि॒रः–शि॒रः । प्र॒तीति॑ । सू॒री । वी॒ति । च॑ष्टे ॥

नि॒वेश॑न इति॑ नि – वे॒शनः॑ । स॒ङ्गम॑न इति॑ सं – ग॒मनः॑ । वसू॒नाम् ।

वि॒श्वा । रू॒पा । अ॒भीति॑ । च॑ष्टे । 21 (50)

TS 4.2.5.5

श॒ची॒भिः ।

दे॒व इ॒व स॒वि॒ता स॒त्यध॑र्मेन्द्रो न त॒स्थौ स॒मरे॑ प॒थीनां॑ ॥

सं व॒र॒त्रा द॒धात॑न नि॒राहा॑वान् कृ॒णोत॑न ।

सिञ्चाम॑हा अव॒ट-मु॒द्रिणं॑ व॒यं वि॒श्वा ऽहा ऽद॒स्तम॑क्षितं ॥

निष्कृ॑ताहाव-मव॒टः सु॒वर॒त्रः सु॒षेच॑नं ।

उ॒द्रिणः॑ सिञ्चे॑ अक्षितं ॥

सी॒रा यु॒ज्जन्ति॑ क॒वयो॑ यु॒गा वि त॑न्वते पृथक् ।

धी॒रा दे॒वेषु॑ सु॒मन॑या ॥

यु॒नक्त॑ सी॒रा वि यु॒गा त॑नोत कृ॒ते यो॒नौ व॑पतेह - [ ] 22

TS 4.2.5.5 - Padam

श॒चीभि॑रिति॒ शचि॑ - भिः ॥ दे॒वः । इ॒व । स॒विता॑ । स॒त्यध॑र्मेति॒

स॒त्य - ध॒र्मा । इ॒न्द्रः । न । त॒स्थौ । स॒मर॑ इति॒ सं - अ॒रे ।

प॒थीना॑म् ॥ स॒मिति॑ । व॒रत्राः॑ । द॒धात॑न । नि॒रिति॑ ।

आ॒हावा॑नित्या॒ - हा॒वान् । कृ॒णोत॑न ॥ सि॒ञ्चाम॑है । अ॒वट॑म् ।

उ॒द्रिण॑म् । व॒यम् । वि॒श्वा । अ॒हा । अ॒दस्त॑म् । अ॒क्षित॑म् ॥

निष्कृ॑ताहावमि॒ति निष्कृ॑त - आ॒हाव॑म् । अ॒वट॑म् । सु॒वर॒त्रमि॑ति॒

सु - व॒रत्र॑म् । सु॒षेच॑नमि॒ति सु - से॒चन॑म् ॥ उ॒द्रिण॑म् । सि॒ञ्चे ।

अ॒क्षित॑म् ॥ सी॒रा । यु॒ज्जन्ति॑ । क॒वयः॑ । यु॒गा । वी॒ति । त॑न्वते ।

पृथक् ॥ धीराः । दे॒वेषु॑ । सु॒म्नया॑ ॥ यु॒नक्त॑ । सी॒रा । वी॒ति । यु॒गा ।
त॒नो॒त । कृ॒ते । यो॒नौ । व॒प॒त । इ॒ह । 22 (50)

TS 4.2.5.6

बी॒जं ।

गि॒रा च॑ श्रु॒ष्टिः स॒भरा॑ अ॒सन्नो॑ ने॒दीय॑ इ॒थ् सृ॒ण्या प॒क्वमा॑ ऽय॒त् ॥
ला॒ङ्गलं॑ प॒वीरव॑ सु॒शेव॑ सु॒मति॑त्स॒रु ।
उ॒दित् कृ॑षति॒ गाम॑विं प्र॒फ॒र्व्यं च॑ पी॒वरीं॑ ।
प्र॒स्थाव॑द्-रथ॒वाहनं॑ ॥
शु॒नं नः॑ फा॒ला वि॑ तु॒दन्तु॑ भू॒मि सु॒नं की॒नाशा॑ अ॒भि य॑न्तु वा॒हान् ।
शु॒नं प॒र्जन्यो॑ म॒धुना॑ प॒योभिः॑ शु॒नासी॑रा शु॒नम॒स्मासु॑ ध॒त्तं ॥
का॒मं का॒मदु॑घे धु॒क्ष्व मि॒त्राय॑ ( ) व॒रुणा॑य च ।
इ॒न्द्राया॑ग्नये॒ पूष्ण॑ ओष॒धीभ्यः॑ प्र॒जाभ्यः॑ ॥
घृ॒तेन॑ सी॒ता म॒धुना॑ स॒मक्ता॑ वि॒श्वैर्दे॒वैरनु॑म॒ता म॒रुद्भिः॑ ।
ऊ॒र्जस्व॑ती प॒यसा॑ पि॒न्वमा॑नाऽस्मा॒न्त् सी॒ते प॒यसा॑ ऽभ्या॒ववृ॑त्स्व ॥ 23

TS 4.2.5.6 - Padam

बी॒जम् ॥ गि॒रा । च । श्रु॒ष्टिः । स॒भ॒रा इति॑ स-भ॒राः । अ॒स॒त् । नः ।
नेदी॑यः । इत् । सृ॒ण्या । प॒क्वम् । एति॑ । अ॒य॒त् ॥ लाङ्ग॑लम् ।
प॒वी॒र॒वम् । सु॒शे॒वमि॑ति सु - शे॒वम् । सु॒म॒ति॒त्सर्वि॑ति
सु॒म॒ति - त्स॒रु ॥ उ॒दि॒ति । इत् । कृ॒ष॒ति । गा॒म् । अ॒वि॒म् ।
प्र॒फ॒र्व्यमि॑ति प्र-फ॒र्व्यम् । च । पी॒व॒री॒म् ॥ प्र॒स्था॒व॒दि॒ति प्र॒स्थ-व॑त् ।
र॒थ॒वा॒ह॒नमि॑ति रथ - वा॒ह॒नम् ॥ शु॒नम् । नः । फा॒लाः । वी॒ति ।
तु॒द॒न्तु । भू॒मि॒म् । शु॒नम् । की॒ना॒शाः । अ॒भी॒ति । य॒न्तु । वा॒हान् ॥
शु॒नम् । प॒र्ज॒न्यः । म॒धु॒ना । प॒यो॒भि॒रिति॑ प॒यः - भिः । शु॒ना॒सी॒रा ।
शु॒नम् । अ॒स्मा॒सु । ध॒त्तम् ॥ का॒मम् । का॒म॒दु॒घ इति॑ का॒म - दु॒घे ।
धु॒क्ष्व । मि॒त्राय॑ ( ) । व॒रु॒णाय॑ । च ॥ इ॒न्द्राय॑ । अ॒ग्नये॑ । पू॒ष्णे ।
ओष॑धी॒भ्य इत्योष॑धि - भ्यः । प्र॒जा॒भ्य इति॑ प्र - जा॒भ्यः ॥ घृ॒तेन॑ ।
सी॒ता । म॒धु॒ना । स॒म॒क्तेति॑ स॒म् - अ॒क्ता । वि॒श्वैः । दे॒वैः ।
अ॒नु॒म॒तेत्यनु॑-म॒ता । म॒रु॒द्भि॒रिति॑ म॒रुत् -भिः ॥ ऊ॒र्ज॒स्व॒ती । प॒य॒सा ।

पि॒न्व॒मा॒ना । अ॒स्मा॒न् । सी॒ते । प॒य॒सा ।

अ॒भ्या॒व॒वृ॒थ॒स्वे॒त्य॒भि॒ – आ॒व॒वृ॒थ॒स्व ॥ 23 (72)

(स॒मो॒क॒सौ – वि॒श्व॒रू॒पे – वि॒दु॒र्नि॒र॒ऋ॒ति – र॒भि च॒ष्ट – इ॒ह – मि॒त्राय॒ –
द्वा॒वि॒ंश॒तिश्च॑) (A5)

TS 4.2.6.1

या जा॒ता ओष॑धयो दे॒वेभ्य॑स्त्रि॒युगं॑ पु॒रा ।

म॒न्दामि॑ ब॒भ्रू॒णाम॒हं श॒तं धा॒मानि॑ स॒प्त च॑ ॥

श॒तं वो॑ अ॒ंब धा॒मानि॑ स॒हस्र॑मु॒त वो॑ रु॒हः ।

अथा॑ श॒तक्र॑त्वो यू॒यमि॒मं मे॑ अ॒गदं॑ कृ॒त ॥

पु॒ष्पा॒वतीः॑ प्र॒सू॒वतीः॑ फ॒लिनी॑र॒फला॑ उ॒त ।

अश्वा॑ इ॒व स॒जि॒त्वरी॑र् वी॒रु॒धः पा॒रयि॑ष्णवः ॥

ओष॑धीरि॒ति मा॒तर॒ – स्तद् – वो॑ दे॒वी – रूप॑ ब्रु॒वे ।

र॒पां॒सि वि॒घ्न॒तीरि॑त॒ रप॑ – [ ] 24

TS 4.2.6.1 - Padam

याः । जा॒ताः । ओष॑धयः । दे॒वेभ्यः॑ । त्रि॒युग॑मि॒ति त्रि॒ – यु॒गम् । पु॒रा ॥

म॒न्दामि॑ । ब॒भ्रू॒णाम् । अ॒हम् । श॒तम् । धा॒मानि॑ । स॒प्त । च॑ ॥

श॒तम् । वः । अ॒ंब । धा॒मानि । स॒हस्र॑म् । उ॒त । वः । रु॒हः ॥ अथ॑ ।
श॒त॒क्र॒त्व इति॑ श॒त – क्र॒त्वः । यू॒यम् । इ॒मम् । मे । अ॒गद॑म् । कृ॒त ॥
पु॒ष्पा॒वती॑रिति॒ पु॒ष्प-व॑तीः । प्र॒सू॒वती॑रिति॒ प्र – सू॒वतीः । फ॒लिनीः॑ ।
अ॒फ॒लाः । उ॒त ॥ अ॒श्वाः । इ॒व । स॒जि॒त्व॒री॒रिति॑ स – जि॒त्व॒रीः ।
वी॒रु॒धः । पा॒र॒यि॒ष्ण॒वः ॥ ओ॒ष॒धीः । इति॑ । मा॒तरः । तत् । वः ।
दे॒वीः । उ॒पेति॑ । ब्रु॒वे ॥ र॒पा॒सि । वि॒घ्न॒ती॒रिति॑ वि – घ्न॒तीः ।
इ॒त । र॒पः । 24 (50)

TS 4.2.6.2

–श्वा॒त॒य॒मा॒नाः ॥

अ॒श्व॒त्थे वो॑ नि॒षद॑नं प॒र्णे वो॑ व॒सतिः॑ कृ॒ता ।
गो॒भाज॑ इ॒त् कि॒ला॒स॒थ य॒थ् स॒न॒व॒थ पू॒रुषं॑ ॥
यद॒हं वा॒ज॒य-त्रि॒मा ओ॒ष॒धीर् ह॒स्त आ॒द॒धे ।
आ॒त्मा यक्ष्म॑स्य नश्यति पु॒रा जी॒व॒गृ॒भो यथा॑ ॥
यदो॒ष॒ध॒यः सं॒गच्छ॑न्ते रा॒जा॒नः स॒मि॒ता॒विव॑ ।
वि॒प्रः स उ॑च्यते भि॒षग् र॒क्षो॒हा ऽमी॑व॒चा॒त॒नः ॥

निष्कृ॑तिर् नाम॑वो मा॒ता **स्था**॑ यूय॑ऽस्थ॒ संकृ॑तीः ।

सराः॑ पत॑त्रिणीः॑ – [ ] 25

TS 4.2.6.2 - Padam

चा॒तय॑मा॒नाः ॥ अ॒श्व॒त्थे । वः । नि॒षद॑नमि॒ति नि – स॑द॒नम् । प॒र्णे ।

वः । व॒स॒तिः । कृ॒ता ॥ गो॒भाज॑ इति गो – भाजः॑ । इत् । कि॒ल ।

अ॒स॒थ । यत् । स॒न॒व॒थ । पू॒रुष॑म् ॥ यत् । अ॒हम् । वा॒ज॒य॒न् ।

इ॒माः । ओष॑धीः । ह॒स्ते ॥ आ॒द॒ध इत्या॑-द॒धे ॥ आ॒त्मा । यक्ष्म॑स्य ।

न॒श्य॒ति । पु॒रा । जी॒व॒गृ॒भ इति जी॒व – गृ॒भः । य॒था ॥ यत् ।

ओष॑धयः । सं॒गच्छ॑न्त इति सं – गच्छ॑न्ते । रा॒जा॒नः ।

स॒मि॒ता॒वि॒ति सं – इ॒तौ । इ॒व ॥ वि॒प्रः । सः । उ॒च्य॒ते । भि॒षक् ।

रक्षो॑हेति रक्षः – हा । अ॒मी॒व॒चा॒त॒न इत्य॑मी॒व – चा॒त॒नः ॥

निष्कृ॑तिरि॒ति निः-कृ॑तिः । ना॒म । वः । मा॒ता । अ॒थ । यू॒यम् । स्थ॒ ।

संकृ॑तीरि॒ति सं – कृ॑तीः ॥ स॒राः । प॒त॒त्रि॒णीः । 25 (50)

TS 4.2.6.3

स्थ॒न॒ यदा॑म॒य॒ति नि ष्कृ॑त ॥

अ॒न्या वो॑ अ॒न्या-म॑व॒त्व॒न्याऽन्य॑स्या॒ उपा॑वत ।

ताः सर्वा ओषधयः सँविदाना इदं मे प्रावता वचः ॥

उच्छुष्मा ओषधीनां गावो गोष्ठादिवेरते ।

धनं सनिष्यन्तीनामात्मानं तव पूरुष ॥

अति विश्वाः परिष्ठाः स्तेन इव व्रजमक्रमुः ।

ओषधयः प्राचुच्यवुर्यत् किं च तनुवां रपः ॥

या – [ ] 26

TS 4.2.6.3 - Padam

स्थन । यत् । आमयति । निरिति । कृत ॥ अन्या । वः । अन्याम् ।

अवतु । अन्या । अन्यस्याः । उपेति । अवत ॥ ताः । सर्वाः ।

ओषधयः । सँविदाना इति सं – विदानाः । इदम् । मे । प्रेति ।

अवत । वचः ॥ उदिति । शुष्माः । ओषधीनां । गावः ।

गोष्ठादिति गो – स्थात् । इव । ईरते ॥ धनम् । सनिष्यन्तीनाम् ।

आत्मानम् । तव । पूरुष ॥ अतीति । विश्वाः । परिष्ठा इति

परि – स्थाः । स्तेनः । इव । व्रजम् । अक्रमुः ॥ ओषधयः । प्रेति ।

अचुच्यवुः । यत् । किम् । च । तनुवाम् । रपः ॥ याः । 26 (50)

TS 4.2.6.4

–स्त आ॒त॒स्थु॒–रा॒त्मा॒नं॒ या॒ आ॒वि॒वि॒शुः॑ प॒रुः॑प॒रुः॑ ।

तास्ते॒ यक्ष्मं॑ वि॒ बा॒धन्ता॑ मु॒ग्रो म॑द्ध्यम॒शीरि॑व ॥

सा॒कं या॑क्ष्म प्र प॒त श्ये॑नेन॒ कि॒कि॒दी॒विना॑ ॥

सा॒कं वा॑तस्य॒ ध्राज्या॑ सा॒कं न॑श्य निहा॒कया॑ ॥

अ॒श्वा॒वती॑ꣳ सो॒म॒वती॑–मूर्ज॑यन्ती–मु॒दो॒जसं॑ ।

आ वि॒थ्सि॒ सर्वा॑ ओष॑धीरस्मा अरि॒ष्टता॑तये ॥

याः फ॒लिनी॒र्या अ॑फ॒ला अ॑पु॒ष्पा याश्च॑ पु॒ष्पिणीः॑ ।

बृह॒स्पति॑प्रसू॒ता स्तानो॑ मुञ्च॒न्त्वꣳह॑सः ॥

या – [ ] 27

TS 4.2.6.4 - Padam

ते । आ॒त॒स्थु॒रित्या॑ – त॒स्थुः॑ । आ॒त्मा॒नम् । याः ।

आ॒वि॒वि॒शु॒रित्या॑–वि॒वि॒शुः॑ । प॒रुः प॒रु॒रिति॑ प॒रुः – प॒रुः ॥

ताः । ते । यक्ष्मम् । वी॒ति । बा॒धन्ता॑म् । उ॒ग्रः ।

म॒द्ध्यम॑शीरिति॒ म॒द्ध्यम॑ – शीः । इ॒व ॥ सा॒कम् । यक्ष्म॑ । प्रेति॑ ।

प॒त । श्ये॑नेन॒ कि॒कि॒दी॒विना॑ ॥ सा॒कम् । वा॑तस्य । ध्राज्या॑ । सा॒कम् ।

न॒श्य । नि॒हाक॑येति॒ नि – हा॑क॒या ॥ अ॒श्वाव॑तीमि॒त्यश्च॑ – व॒तीम् ।
सो॒मव॑तीमि॒ति सोम॑ – व॒तीम् । ऊ॒र्जय॑न्तीम् ।
उ॒दो॒जस॑मित्यु॒त् – ओ॒जस॑म् ॥ ए॒ति । वि॒थ्सि॑ । सर्वाः॑ । ओष॑धीः ।
अ॒स्मै । अ॒रि॒ष्टता॑तय॒ इत्य॑रि॒ष्ट – ता॑तये ॥ याः । फ॒लिनीः॑ । याः ।
अ॒फ॒लाः । अ॒पु॒ष्पाः । याः । च । पु॒ष्पिणीः॑ ॥ बृ॒हस्प॑तिप्रसू॒ता इति॑
बृ॒हस्प॑ति – प्र॒सू॒ताः । ताः । नः । मु॒ञ्चन्तु॑ । अ॒ह॒सः ॥

याः । 27 (50)

TS 4.2.6.5

ओष॑धयः सोम॑राज्ञीः प्रवि॑ष्टाः पृथि॑वीमनु॒ ।
तासां॑ त्वम॑स्यु॒त्तमा॑ प्र णो॑ जी॒वात॑वे सु॒व ॥
अ॒वप॑तन्ती-र॒वद॑न् दि॒व ओष॑धयः परि॒ ।
यं जी॒व-म॑श्न॒वाम॑है न स रि॑ष्याति पू॒रुषः॑ ॥
याश्चे॒द-मु॑प-शृ॒ण्वन्ति॑ याश्च॑ दू॒रं प॑रागताः ।
इ॒ह स॑ङ्ग॒त्य ताः सर्वा॑ अ॒स्मै सं द॑त्त भेष॒जं ॥
मा वो॑ रिष॒त् ख॒निता॑ यस्मै॒ चाहं॑ ख॒नामि॑ वः ( ) ।

द्वि॒प-॑च्चतु॒ष्प-॑द॒स्माक॑ꣳ सर्व॑-म॒स्त्वना॑तुरं ॥

ओष॑धयः सं व॑दन्ते सोमे॑न सह॑ राज्ञा ॥

यस्मै॑ क॒रोति॑ ब्राह्म॒णस्तꣳ राज॑न् पारयामसि ॥ 28

TS 4.2.6.5 - Padam

ओष॑धयः । सोम॑राज्ञीरिति॑ सोम॑ - राज्ञीः॑ । प्रवि॑ष्टा इति॑ प्र-वि॒ष्टाः ।
पृथि॑वीम् । अनु॑ ॥ तासां॑ । त्वम् । अ॒सि । उ॒त्तमे॑त्युत्- तमा । प्रेति॑ ।
नः । जी॒वात॑वे । सु॒व ॥ अ॒वप॑तन्तीरित्य॑व - प॒तन्तीः॑ । अ॒वद॑न् ।
दि॒वः । ओष॑धयः । परि॑ ॥ यम् । जी॒वम् । अ॒श्न॒वाम॑है । न । सः ।
रि॒ष्याति॑ । पू॒रुषः॑ ॥ याः । च । इ॒दम् । उ॒पशृ॑ण्वन्तीत्यु॒प-शृ॑ण्वन्ति ।
याः । च । दू॒रम् । प॒राग॑ता इति॑ प॒रा - ग॒ताः ॥ इ॒ह । स॒ङ्गत्ये॑ति
सं - ग॒त्य । ताः । सर्वाः॑ । अ॒स्मै । स॒मिति॑ । द॒त्त । भे॒षज॑म् ॥
मा । वः । रि॒षत् । ख॒निता॑ । यस्मै॑ । च । अ॒हम् । ख॒नामि॑ ।
वः ( ) ॥ द्वि॒पदि॑ति द्वि-पत् । चतु॑ष्पदि॒ति चतुः-प॑त् । अ॒स्माक॑म् ।
सर्व॑म् । अ॒स्तु । अ॒नातु॑रमित्य॒ना - तु॒रम् ॥ ओष॑धयः । स॒मिति॑ ।
व॒दन्ते॑ । सोमे॑न । सह॑ । राज्ञा ॥ यस्मै॑ । क॒रोति॑ । ब्राह्म॒णः । तम् ।

राजन् । पारयामसि ॥ 28 (68) (रपः – पतत्रिणीर्- या –

अहसो याः – खनामि वो – ष्टादश च) (A6)

TS 4.2.7.1

मा नो हि॒सीज्जनि॒ता यः पृ॒थि॒व्या यो वा दि॒वः स॒त्यध॑र्मा ज॒जान॑ ।

यश्चापश्चन्द्रा बृ॒हती॑र्ज॒जान॑ कस्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ वि॒धेम ॥

अ॒भ्याव॑र्तस्व पृ॒थि॒वि य॒ज्ञेन॑ पय॒सा स॒ह ।

वपां॑ ते अ॒ग्निरि॑षितोऽव॒ सर्प॑तु ॥

अग्ने॑ यत् ते शु॒क्रं यच्च॑न्द्रं यत् पू॒तं यद्-य॒ज्ञियं॑ ॥

तद्-दे॒वेभ्यो॑ भ॒राम॑सि ॥

इष॒मूर्ज॑म॒हमि॒त आ – [ ] 29

TS 4.2.7.1 - Padam

मा । नः । हि॒सीत् । ज॒नि॒ता । यः । पृ॒थि॒व्याः । यः । वा ।

दि॒वम् । स॒त्यध॑र्मेति स॒त्य – ध॒र्मा । ज॒जान॑ ॥ यः । च । अ॒पः ।

च॒न्द्राः । बृ॒हतीः । ज॒जान॑ । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धेम ॥

अ॒भ्याव॑र्तस्वेत्यभि – आ॒वर्त॑स्व । पृ॒थि॒वि । य॒ज्ञेन॑ । पय॒सा । स॒ह ॥

वपा॑म् । ते । अ॒ग्निः । इ॒षि॒तः । अ॒वेति॑ । सर्प॑तु ॥ अग्ने॑ । यत् ।

ते । शु॒क्रम् । यत् । च॒न्द्रम् । यत् । पू॒तम् । यत् । य॒ज्ञिय॑म् ॥ तत् ।
दे॒वेभ्यः॑ । भ॒राम॑सि ॥ इ॒षम् । ऊ॒र्जम् । अ॒हम् । इ॒तः ।

ए॒ति । 29 (50)

TS 4.2.7.2

द॒द ऋ॒तस्य॑ धा॒म्नो॑ अ॒मृत॑स्य यो॒नैः॑ ।
आ नो॑ गो॒षु वि॒शत्वौ॑षधी॒षु ज॑हामि से॒दि-म॑नि॒रा-म॑मी॒वां ॥
अ॒ग्ने त॒व श्र॒वो व॒यो म॒हि भ्रा॑जन्त्य॒र्चयो॑ वि॒भाव॑सो ।
बृ॒हद्भा॒नो श॒वसा॑ वा॒जमु॑क्थ्यं दधा॒सि दा॒शुषे॑ क॒वे ॥
इ॒रज्य॑न्न॒ग्ने प्र॑थयस्व ज॒न्तुभि॑र॒स्मे रा॒यो अ॑म॒र्त्य ।
स द॒र्श॒तस्य॑ व॒पुषो॑ वि रा॒जसि॑ पृ॒णक्षि॑ सा॒नसि॑ र॒यिं ॥
ऊ॒र्जो न॑पा॒ज्जात॑वेदः सु॒शस्ति॑भिर् म॒न्दस्व - [ ] 30

TS 4.2.7.2 - Padam

द॒दे । ऋ॒तस्य॑ । धा॒म्नः॑ । अ॒मृत॑स्य । यो॒नैः॑ ॥ ए॒ति । नः॑ । गो॒षु ।
वि॒श॒तु । ए॒ति । ओ॑षधी॒षु । ज॑हामि । से॒दिम् । अ॒नि॒राम् ।
अ॒मी॒वाम् ॥ अ॒ग्ने । त॒व । श्र॒वः । व॒यः । म॒हि । भ्रा॑ज॒न्ति । अ॒र्चयः॑ ।
वि॒भा॒व॒सो इति॑ वि॒भा - व॒सो ॥ बृ॒हद्भा॒नो इति॑ बृ॒हत् - भा॒नो ।

श॒वसा॑ । वा॒जम् । उ॒क्थ्य॑म् । द॒धासि॑ । दा॒शुषे॑ । क॒वे ॥ इ॒रज्य॑न् ।
 अ॒ग्ने । प्र॒थय॑स्व । ज॒न्तुभि॑रिति ज॒न्तु-भिः॑ । अ॒स्मे इति॑ । रा॒यः ।
 अ॒मर्त्य॑ ॥ सः । द॒र्श॑तस्य । व॒पुषः॑ । वी॒ति । रा॒जसि॑ । पृ॒णक्षि॑ ।
 सा॒नसि॑म् । रा॒यिम् ॥ ऊ॒र्जः । न॒पात् । जा॒तवे॑द इति जा॒त - वे॒दः ।
 सु॒श॒स्तिभि॑रिति सु॒श॒स्ति - भिः॑ । म॒न्दस्व॑ । 30 (50)

TS 4.2.7.3

धी॒तिभि॑र्हितः ।

त्वे इ॒षः सं द॒धुर् भू॑रिरेतस-श्चि॒त्रोत॑यो वा॒मजा॑ताः ॥
 पा॒वक॑वर्चाः शु॒क्रव॑र्चा अ॒नून॑वर्चा उ॒दिय॑र्षि भा॒नुना॑ ॥
 पु॒त्रः पि॒तरा॑ वि॒चर॑न्नुपावस्यु॒भे पृ॑णक्षि रो॒दसी॑ ॥
 ऋ॒तावा॑नं म॒हिषं॑ वि॒श्वच॑र्षणिम॒ग्निं सु॒म्नाय॑ दधिरे पु॒रो ज॑नाः ॥
 श्रु॒त्कर्ण॑ं स॒प्रथ॑स्तमं त्वा गि॒रा दै॒व्यं मा॑नुषा यु॒गा ॥
 नि॒ष्कर्त॑रि-म॒ध्वर॑स्य प्र॒चेत॑सं क्षय॑न्तं रा॒धसे॑ म॒हे ।
 रा॒तिं भृ॑गूणा॒मुशि॑जं क॒विक्र॑तुं पृ॒णक्षि॑ सा॒नसि॑ - [ ] 31

TS 4.2.7.3 - Padam

धी॒तिभि॒रिति॑ धी॒ति-भिः॑ । हि॒तः ॥ त्वे॑ इति॑ । इ॒षः । समि॒ति । द॒धुः ।
भू॒रिरे॒तस॑ इति॑ भू॒रि - रे॒तसः॑ । चि॒त्रोत॑य इति॑ चि॒त्र - ऊ॒तयः॑ ।
वा॒मजा॑ता इति॑ वा॒म - जा॒ताः ॥ पा॒वक॑वर्चा इति॑ पा॒वक - वर्चाः॑ ।
शु॒क्रवर्चा॑ इति॑ शु॒क्र - वर्चाः॑ । अ॒नून॑वर्चा इत्य॒नून - वर्चाः॑ ।
उ॒दि॒ति । इ॒यर्षि॑ । भा॒नुना॑ ॥ पु॒त्रः । पि॒तरा॑ । वि॒चर॑न्निति॑ वि-च॒रन् ।
उ॒पेति॑ । अ॒वसि॑ । उ॒भे इति॑ । पृ॒णक्षि॑ । रो॒दसी॑ इति॑ ॥
ऋ॒तावा॑नमि॒त्यृत॑ - वा॒नम् । म॒हिष॑म् । वि॒श्वच॑र्षणिमि॒ति
वि॒श्व - च॑र्षणिम् । अ॒ग्निम् । सु॒म्नाय॑ । द॒धिरे॑ । पु॒रः । ज॒नाः ॥
श्रु॒त्कर्ण॑मि॒ति श्रु॒त्-कर्ण॑म् । स॒प्रथ॑स्तममि॒ति स॒प्रथः-त॑मम् । त्वा ।
गि॒रा । दै॒व्यम् । मा॒नुषा॑ । यु॒गा ॥ नि॒ष्कर्त॑रमि॒ति निः - क॑र्तारम् ।
अ॒ध्वर॑स्य । प्र॒चे॒तस॑मि॒ति प्र - चे॒तस॑म् । क्ष॒यन्त॑म् । रा॒धसे॑ ।
म॒हे ॥ रा॒तिम् । भृ॒गूणा॑म् । उ॒शिज॑म् ।
क॒वि॒क्रतु॑मि॒ति क॒वि - क्र॒तुम् । पृ॒णक्षि॑ । सा॒नसि॑म् । 31 (50)

TS 4.2.7.4

रयिं ॥

चितः स्थ परिचित ऊर्ध्वचितः श्रयर्ध्वं तया

देवतया ऽङ्गिरस्वद् ध्रुवाः सीदत ॥

आ प्यायस्व समेतु ते विश्वतः सोम वृष्णियं ।

भवा वाजस्य सङ्गथे ॥

सं ते पयाँसि समु यन्तु वाजाः सं वृष्ण्या-न्यभिमातिषाहः ।

आप्यायमानो अमृताय सोम दिवि श्रवाँस्युत्तमानि धिष्व ॥ 32

TS 4.2.7.4 - Padam

रयिम् ॥ चितः । स्थ । परिचित इति परि – चितः । ऊर्ध्वचित

इत्यूर्ध्व – चितः । श्रयर्ध्वम् । तया । देवतया । अङ्गिरस्वत् ।

ध्रुवाः । सीदत ॥ एति । प्यायस्व । समिति । एतु । ते । विश्वतः ।

सोम । वृष्णियम् ॥ भव । वाजस्य । सङ्गथ इति सं-गथे ॥

समिति । ते । पयाँसि । समिति । उ । यन्तु । वाजाः । समिति ।

वृष्ण्यानि । अभिमातिषाह इत्यभिमाति – साहः ॥ आप्यायमान

इत्या – प्यायमानः । अमृताय । सोम । दिवि । श्रवाँसि ।

उ॒त्त॒मा॒नी॒त्यु॒त् – त॒मा॒नि । धि॒ष्व ॥ 32 (39)

(आ – म॒न्द॒स्व – सा॒न॒सि – मे॒का॒न्न॒च॒त्वा॒रि॒श॒च्च) (A7)

TS 4.2.8.1

अ॒भ्य॒स्था॒द्-वि॒श्वाः पृ॒त॒ना अ॒रा॒ती॒स्तद॒ग्निरा॒ह तदु॒ सोम॑ आ॒ह ।
बृ॒ह॒स्प॒तिः स॒वि॒ता त॒न्म आ॒ह पू॒षा मा॑ ऽधा॒त् सु॒कृ॒त॒स्य॑ लो॒के ॥
यद॒क्र॒न्दः प्र॒थ॒मं जा॒य॒मा॒न उ॒द्य॒न्त् स॒मु॒द्रा॒दु॒त वा॒ पु॒री॒षा॒त् ।
श्ये॒न॒स्य॑ प॒क्षा ह॒रि॒ण॒स्य॑ बा॒हू उप॑स्तु॒तं ज॒नि॒म तत् ते॑ अ॒र्व॒न् ॥
अ॒पां पृ॒ष्ठ॒म॒सि यो॒नि॒र॒ग्नेः स॒मु॒द्र॒म॒भि॒तः पि॒न्व॒मा॒नं ।
व॒र्द्ध॒मा॒नं म॒ह – [ ] 33

TS 4.2.8.1 - Padam

अ॒भी॒ति॑ । अ॒स्था॒त् । वि॒श्वाः॑ । पृ॒त॒नाः॑ । अ॒रा॒तीः॑ । तत् । अ॒ग्निः॑ ।
आ॒ह । तत् । उ॒ । सोमः॑ । आ॒ह ॥ बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ । स॒वि॒ता । तत् । मे॒ ।
आ॒ह । पू॒षा । मा॑ । अ॒धा॒त् । सु॒कृ॒त॒स्ये॒ति सु॒ – कृ॒त॒स्य॑ । लो॒के ॥
यत् । अ॒क्र॒न्दः॑ । प्र॒थ॒मम् । जा॒य॒मा॒नः॑ । उ॒द्य॒न्नित्यु॒त्- य॒न् ।
स॒मु॒द्रा॒त् । उ॒त । वा॒ । पु॒री॒षा॒त् ॥ श्ये॒न॒स्य॑ । प॒क्षा । ह॒रि॒ण॒स्य॑ ।
बा॒हू इति॑ । उप॑स्तु॒तमित्यु॒प – स्तु॒तम् । ज॒नि॒म । तत् । ते॑ ।

अ॒र्वन् । अ॒पाम् । पृ॒ष्ठम् । अ॒सि॒ । यो॒निः । अ॒ग्नेः । स॒मु॒द्रम् ।
अ॒भि॒तः । पि॒न्व॒मानम् ॥ व॒र्द्ध॒मानम् । म॒हः । 33 (50)

TS 4.2.8.2

आ च पु॒ष्करं दि॒वो मा॒त्रया वरि॒णा प्रथ॑स्व ॥
ब्र॒ह्म ज॒ज्ञानं॑ प्रथ॒मं पु॒रस्ता॑द् वि सी॒मतः॑ सु॒रुचो॑ वे॒न आ॑वः ।
स बु॒द्धि॒नया॑ उप॒मा अ॒स्य वि॒ष्ठाः स॒तश्च॑ यो॒निम॑स॒तश्च॑ वि॒वः ॥
हि॒र॒ण्य॒ग॒र्भः स॒म॒व॒र्त॒ता॒ग्रे भू॒तस्य॑ जा॒तः प॒तिरे॑क आसीत् ।
स दा॒धार पृ॒थि॒वीं द्या॒मु॒ते॒मां क॒स्मै दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ वि॒धेम ॥

द्र॒प्सश्च॑स्क॒न्द पृ॒थि॒वीम॒नु – [ ] 34

TS 4.2.8.2 - Padam

ए॒ति । च । पु॒ष्क॒रम् । दि॒वः । मा॒त्रया॑ । वरि॒णा । प्रथ॑स्व ॥ ब्र॒ह्म ।
ज॒ज्ञान॑म् । प्रथ॒मम् । पु॒रस्ता॑त् । वी॒ति॒ । सी॒मतः॑ । सु॒रुच॑ इति॒
सु – रुचः॑ । वे॒नः । आ॒वः ॥ सः । बु॒द्धि॒नयाः॑ । उप॒मा इत्यु॑प॒माः ।
अ॒स्य । वि॒ष्ठा इति॑ वि॒स्थाः । स॒तः । च । यो॒निम् । अ॒सतः॑ । च ।
वि॒वः ॥ हि॒र॒ण्य॒ग॒र्भ इति॑ हि॒र॒ण्य – ग॒र्भः । स॒मि॒ति॒ । अ॒व॒र्त॒त । अ॒ग्रे ।
भू॒तस्य॑ । जा॒तः । प॒तिः । ए॒कः । आ॒सीत् ॥ सः । दा॒धार ।

पृ॒थि॒वीम् । द्याम् । उ॒त । इ॒माम् । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धेम॑ ॥
द्र॒प्सः । च॒स्क॒न्द । पृ॒थि॒वीम् । अ॒न्वि॒ति । 34 (50)

TS 4.2.8.3

द्यामि॑मं च॒ योनि॑मनु॒ यश्च॑ पूर्॒वः ।
तृ॒तीयं॑ यो॒निम॑नु॒ सञ्च॑रन्तं द्र॒प्सं जु॑हो॒म्यनु॑ स॒प्त हो॒त्राः ॥
नमो॑ अस्तु स॒र्पेभ्यो॑ ये के च॑ पृ॒थि॒वीम॑नु ।
ये अ॒न्तरि॑क्षे ये दि॒वि तेभ्यः॑ स॒र्पेभ्यो॑ नमः॑ ॥
येऽदो॑ रो॒चने॑ दि॒वो ये वा॑ सू॒र्यस्य॑ र॒श्मिषु॑ ।
येषा॑म॒प्सु स॒दः कृ॑तं तेभ्यः स॒र्पेभ्यो॑ नमः॑ ॥
या इ॒षवो॑ या॒तुधा॑ना॒नां ( ) ये॑ वा व॒नस्प॑ती॒ऽर॒नु ।
ये वाऽव॑टेषु॒ शेर॑ते तेभ्यः स॒र्पेभ्यो॑ नमः॑ ॥ 35

TS 4.2.8.3 - Padam

द्याम् । इ॒मम् । च॒ । योनि॑म् । अ॒न्वि॒ति । यः । च॒ । पूर्॒वः ॥ तृ॒तीयम्॑ ।
योनि॑म् । अ॒न्वि॒ति । स॒ञ्च॑रन्तमि॒ति सं – च॑रन्तम् । द्र॒प्सम् ।
जु॒होमि॑ । अ॒न्वि॒ति । स॒प्त । हो॒त्राः ॥ नमः॑ । अ॒स्तु । स॒र्पेभ्यः॑ ।
ये । के । च॒ । पृ॒थि॒वीम् । अ॒नु ॥ ये । अ॒न्तरि॑क्षे । ये । दि॒वि ।

ते॒भ्यः । स॒र्पे॒भ्यः । नमः ॥ ये । अ॒दः । रो॒च॒ने । दि॒वः । ये । वा ।
 सूर्य॑स्य । र॒श्मि॑षु ॥ ये॒षाम् । अ॒प्सि॒स्व॒त्यप्- सु । स॒दः । कृ॒तम् ।
 ते॒भ्यः । स॒र्पे॒भ्यः । नमः ॥ याः । इ॒ष॒वः । या॒तु॒धा॒ना॒ना॒मि॒ति
 या॒तु - धा॒ना॒ना॒म् ( ) । ये । वा । व॒न॒स्प॒तीन् । अ॒नु ॥ ये । वा ।
 अ॒व॒टे॒षु । शे॒र॒ते । ते॒भ्यः । स॒र्पे॒भ्यः । नमः ॥ 35 (61)

(म॒हो - ऽनु॑ - या॒तु॒धा॒ना॒ना - मे॒का॒द॒श च) (A8)

TS 4.2.9.1

ध्रु॒वा॒ऽसि॑ ध॒रु॒णा॒ऽस्तृ॒ता वि॒श्व॒क॒र्म॒णा सु॒कृ॒ता ।
 मा त्वा॑ स॒मु॒द्र उ॒द्व॒धी॒न्मा सु॒प॒र्णो ऽव्य॑थ॒मा॒ना पृ॒थि॒वीं दृ॒ह ॥
 प्र॒जा॒प॒ति॒स्त्वा सा॒द॒य॒तु पृ॒थि॒व्याः पृ॒ष्ठे व्य॑च॒स्व॒तीं प्र॑थ॒स्व॒तीं प्र॑थो॒ऽसि
 पृ॒थि॒व्य॒सि भू॒र॒सि भू॒मि॒र॒स्य॒दि॒ति॒र॒सि वि॒श्व॒धा॒या वि॒श्व॒स्य॒ भु॒व॒न॒स्य
 ध॒र्त्री पृ॒थि॒वीं य॑च्छ॒ पृ॒थि॒वीं दृ॒ह पृ॒थि॒वीं मा हि॒॑सी॒र्वि॒श्व॒स्मै
 प्रा॒णा॒या॒पा॒नाय॑ व्या॒ना॒यो॒दा॒नाय॑ प्र॒ति॒ष्ठा॒यै - [ ] 36

TS 4.2.9.1 - Padam

ध्रु॒वा । अ॒सि । ध॒रु॒णा । अ॒स्तृ॒ता । वि॒श्व॒क॒र्म॒णे॒ति वि॒श्व - क॒र्म॒णा ।
 सु॒कृ॒ते॒ति सु - कृ॒ता ॥ मा । त्वा । स॒मु॒द्रः । उ॒दि॒ति । व॒धी॒त् । मा ।

सु॒पर्ण॑ इति॑ सु – पर्णः॑ । अव्य॑थमा॒ना । पृ॒थि॒वीम् । दृ॒ह ॥
प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – पतिः॑ । त्वा । सा॒दय॑तु । पृ॒थि॒व्याः ।
पृ॒ष्ठे । व्य॑चस्वतीम् । प्रथ॑स्वतीम् । प्रथः॑ । अ॒सि । पृ॒थि॒वी । अ॒सि ।
भूः । अ॒सि । भूमिः॑ । अ॒सि । अ॒दि॒तिः । अ॒सि ।
वि॒श्वधा॑या इति॑ वि॒श्व – धा॒याः । वि॒श्वस्य॑ । भु॒वन॑स्य । ध॒र्त्री ।
पृ॒थि॒वीम् । य॒च्छ । पृ॒थि॒वीम् । दृ॒ह । पृ॒थि॒वीम् । मा । हि॒सीः ।
वि॒श्वस्मै॑ । प्रा॒णाय॑ेति॑ प्र– अ॒नाय॑ । अ॒पा॒नाये॑त्यप – अ॒नाय॑ ।
व्या॒नाये॑ति॑ वि – अ॒नाय॑ । उ॒दा॒नाये॑त्युत् – अ॒नाय॑ ।
प्र॒तिष्ठा॑या इति॑ प्र॒ति – स्था॒यै ॥ 36 (50)

TS 4.2.9.2

च॒रि॒त्राया॑ग्नि॒स्त्वा॒भि पा॑तु म॒ह्या स्व॒स्त्या छ॒र्दिषा॑ श॒न्तमे॑न
तया॑ दे॒वत॑या॒ङ्गि॒रस्व॑द्–ध्रु॒वा सी॑द ॥
का॒ण्डा॒त्का॒ण्डा॒त् प्र॑रोह॒न्ती प॑रुषः॒परुषः॑ परि॑ ।
ए॒वा नो॑ दूर्वे॒ प्र त॑नु स॒हस्रे॑ण श॒तेन॑ च ॥
या श॒तेन॑ प्र॒तनो॑षि स॒हस्रे॑ण वि॒रोह॑सि ।

तस्या॑स्ते दे॒वी॒ष्टके॑ वि॒धेम॑ ह॒विषा॑ व॒यं ॥

अ॒षाढा॑ऽसि स॒हमा॑ना स॒हस्वा॑रातीः स॒हस्वा॑राती॒यतः॑ स॒हस्व॑
पृ॒तनाः॑ स॒हस्व॑ पृ॒तन्य॑तः ।

स॒हस्र॑वीर्या – [ ] 37

TS 4.2.9.2 - Padam

च॒रित्रा॑य । अ॒ग्निः । त्वा । अ॒भीति॑ । पा॒तु । म॒ह्या । स्व॒स्त्या ।
छ॒र्दिषा॑ ॥ श॒न्तमे॑नेति शं – तमे॒न । तया॑ । दे॒वत॑या । अ॒ङ्गिर॑स्वत् ।
ध्रु॒वा । सी॒द ॥ का॒ण्डा॑त्काण्डा॒दिति॑ का॒ण्डा॑त् – का॒ण्डा॑त् ।
प्र॒रोह॑न्तीति प्र – रोह॑न्ती । प॒रुषः॑प॒रुष इति॑ प॒रुषः॑-प॒रुषः॑ । परि॑ ॥
ए॒वा । नः॑ । दू॒र्वे । प्रेति॑ । त॒नु । स॒हस्रे॑ण । श॒तेन॑ । च ॥ या ।
श॒तेन॑ । प्र॒तनो॑षीति प्र – तनो॑षि । स॒हस्रे॑ण । वि॒रोह॑सीति
वि-रो॑हसि ॥ तस्याः॑ । ते । दे॒वि । इ॒ष्टके॑ । वि॒धेम॑ । ह॒विषा॑ ।
व॒यम् ॥ अ॒षाढा॑ । अ॒सि । स॒हमा॑ना । स॒हस्व॑ । अ॒रातीः॑ । स॒हस्व॑ ।
अ॒राती॑यतः । स॒हस्व॑ । पृ॒तनाः॑ । स॒हस्व॑ । पृ॒तन्य॑तः ॥
स॒हस्र॑वीर्येति स॒हस्र॑ – वी॒र्या । 37 (50)

TS 4.2.9.3

अ॒सि सा मा जि॒न्व ॥

मधु॑ वा॒ता ऋ॒ताय॑ते मधु॑ क्षर॒न्ति सि॒न्धवः॑ ।

मा॒ध्वी॑र्नः स॒न्त्वोष॑धीः ॥

मधु॑ न॒क्तमु॑तोष॒सि मधु॑म॒त् पार्थि॑व॒ञ् रजः॑ ।

मधु॑ द्यौ॒रस्तु॑ नः पि॒ता ॥

मधु॑मा॒न् नो व॒नस्प॑ति॒र् मधु॑मा॒ञ् अस्तु॑ सूर्यः॑ ।

मा॒ध्वीर्गा॑वो भव॒न्तु नः॑ ॥

म॒ही द्यौः पृ॑थि॒वी च न इ॒मं य॒ज्ञं मि॑मिक्षतां ।

पि॒पृतां॑ नो भ॒रीम॑भिः ॥

तद्-वि॒ष्णोः॑ प॒रमं॑ – [ ] 38

TS 4.2.9.3 - Padam

अ॒सि । सा । मा । जि॒न्व ॥ मधु॑ । वा॒ताः । ऋ॒ताय॑त इत्यृ॒त – य॒ते ।

मधु॑ । क्षर॒न्ति । सि॒न्धवः॑ ॥ मा॒ध्वीः॑ । नः । स॒न्तु । ओष॑धीः ॥

मधु॑ । न॒क्तम् । उ॒त । उ॒षसि॑ । मधु॑म॒दिति॑ मधु॑ – म॒त् । पार्थि॑वम् ।

रजः॑ ॥ मधु॑ । द्यौः । अ॒स्तु । नः । पि॒ता ॥ मधु॑मा॒निति॑ मधु॑-मा॒न् ।

नः । वनस्पतिः । मधुमानिति मधु – मान् । अस्तु । सूर्यः ॥
माद्ध्वीः । गावः । भवन्तु । नः ॥ मही । द्यौः । पृथिवी । च । नः ।
इमम् । यज्ञम् । मिमिक्षताम् ॥ पिपृताम् । नः ।
भरीमभिरिति भरीम – भिः ॥ तत् । विष्णोः । परमम् । 38 (50)

TS 4.2.9.4

पदꣳ सदा पश्यन्ति सूरयः ।
दिविव चक्षुराततं ॥
ध्रुवाऽसि पृथिवि सहस्व पृतन्यतः ।
स्यूता देवेभिरमृतेनाऽऽ *गाः ॥
यास्ते अग्ने सूर्ये रुच उद्यतो दिवमातन्वन्ति रश्मिभिः ।
ताभिः सर्वाभी रुचे जनाय न स्कृधि ॥
या वो देवाः सूर्ये रुचो गोष्वश्वेषु या रुचः ।
इन्द्राग्नी ताभिः सर्वाभी रुचं नो धत्त बृहस्पते ॥
विराड् – [ ] 39

TS 4.2.9.4 - Padam

पदम् । सदा । पश्यन्ति । सूरयः ॥ दिवि । इव । चक्षुः ।
आततमित्या-ततम् ॥ ध्रुवा । असि । पृथिवि । सहस्व । पृतन्यतः ॥
स्यूता । देवेभिः । अमृतेन । एति । अगाः ॥ याः । ते । अग्ने ।
सूर्ये । रुचः । उद्यत इत्युत् – यतः । दिवम् ।
आतन्वन्तीत्या – तन्वन्ति । रश्मिभिरिति रश्मि – भिः ॥ ताभिः ।
सर्वाभिः । रुचे । जनाय । नः । कृधि ॥ याः । वः । देवाः । सूर्ये ।
रुचः । गोषु । अश्वेषु । याः । रुचः ॥ इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी ।
ताभिः । सर्वाभिः । रुचम् । नः । धत्त । बृहस्पते ॥

विराडिति वि – राट् । 39 (50)

TS 4.2.9.5

ज्योतिरधारयथ् सम्राड् ज्योतिरधारयथ् स्वराड् ज्योतिरधारयत् ॥
अग्ने युक्ष्वा हि ये तवाश्वासो देव साधवः ।
अरं वहन्त्याशवः ॥
युक्ष्वा हि देवहूतमा अश्वा अग्ने रथीरिव ।
नि होता पूर्व्यः सदः ॥

द्र॒प्सश्च॑स्क॒न्द पृ॒थि॒वीम॑नु॒ द्यामि॑मं च॒ योनि॑मनु॒ यश्च॑ पूर्॒वः ।

तृ॒ती॒यं यो॑नि॒मनु॑ स॒ञ्चर॑न्तं द्र॒प्सं जु॒हो॒म्यनु॑ स॒प्त – [ ] 40

TS 4.2.9.5 - Padam

ज्योतिः॑ । अ॒धा॒र॒यत् । स॒म्राडि॑ति॒ सम्-राट् । ज्योतिः॑ । अ॒धा॒र॒यत् ।

स्व॒राडि॑ति॒ स्व – राट् । ज्योतिः॑ । अ॒धा॒र॒यत् ॥ अ॒ग्ने॑ । यु॒क्ष्व ।

हि । ये । तव॑ । अ॒श्वा॒सः । दे॒व । सा॒ध॒वः ॥ अ॒रम् । वह॑न्ति ।

आ॒श॒वः ॥ यु॒क्ष्व । हि । दे॒व॒हू॒त॒मा॒नि॒ति॒ दे॒व – हू॒त॒मा॒न् । अ॒श्वा॒न् ।

अ॒ग्ने॑ । र॒थीः । इ॒व ॥ नी॒ति॑ । हो॒ता । पू॒र्व्यः । स॒दः ॥ द्र॒प्सः ।

च॒स्क॒न्द । पृ॒थि॒वीम् । अ॒न्वि॑ति॒ द्याम् । इ॒मम् । च॒ । यो॒निम् ।

अ॒न्वि॑ति॒ । यः । च॒ । पूर्॒वः ॥ तृ॒ती॒यम् । यो॒निम् । अ॒न्वि॑ति॒ ।

स॒ञ्चर॑न्त॒मि॒ति॒ सं – च॑रन्तम् । द्र॒प्सम् । जु॒हो॒मि॒ । अ॒न्वि॑ति॒ ।

स॒प्त । 40 (50)

TS 4.2.9.6

॥
हो॒त्राः ॥

अ॒भू॒दि॒दं वि॑श्वस्य॒ भु॒व॒न॒स्य॒ वा॒जि॒न॒म॒ग्नेर् वै॑श्वा॒न॒र॒स्य॒ च॒ ।

अ॒ग्नि॒ज्यो॑ति॒षा ज्यो॑ति॒ष्मा॒न् रु॒क्मो॑ वर्च॒सा॒ वर्च॑स्वा॒न् ॥

ऋ॒चे त्वा॑ रु॒चे त्वा॑ समि॒त् स्र॑वन्ति स॒रितो॑ न धे॒नाः॑ ।
अ॒न्तर् ह॒दा मन॑सा पू॒यमा॑नाः ॥
घृ॒तस्य॑ धा॒रा अ॒भि चा॑क॒शीमि॑ ।
हि॒र॒ण्ययो॑ वे॒तसो॑ म॒द्ध्य आ॑सां ॥
तस्मि॑न्सु॒पर्णो॑ म॒धुकृ॑त् कु॒लायी॑ भज॒न्नास्ते॑ म॒धु दे॒वता॑भ्यः ।
तस्या॑सते॒ हर॑यः स॒प्त ती॑रे ( ) स्व॒धां दु॑हाना अ॒मृत॑स्य॒ धारां॑ ॥ 41

TS 4.2.9.6 - Padam

हो॒त्राः॑ ॥ अ॒भूत् । इ॒दम् । वि॒श्वस्य॑ । भु॒वन॑स्य । वा॒जिन॑म् । अ॒ग्नेः ।
वै॒श्वान॑रस्य । च ॥ अ॒ग्निः । ज्यो॑तिषा । ज्यो॑तिष्मान् । रु॒क्मः ।
वर्च॑सा । वर्च॑स्वान् ॥ ऋ॒चे । त्वा॑ । रु॒चे । त्वा॑ । समि॒ति । इत् ।
स्र॑वन्ति । स॒रितः॑ । न । धे॒नाः॑ ॥ अ॒न्तः । ह॒दा । मन॑सा । पू॒यमा॑नाः ॥
घृ॒तस्य॑ । धा॒राः । अ॒भीति॑ । चा॒क॒शीमि॑ ॥ हि॒र॒ण्ययः॑ । वे॒तसः॑ ।
म॒द्ध्यै । आ॒साम् ॥ तस्मि॑न् । सु॒पर्ण इति॑ सु – पर्णः । म॒धुकृ॑दिति॑
म॒धु – कृ॑त् । कु॒लायी॑ । भज॑न् । आ॒स्ते । म॒धु । दे॒वता॑भ्यः ॥
तस्य॑ । आ॒सते॑ । हर॑यः । स॒प्त । ती॑रे ( ) । स्व॒धामि॑ति स्व॒धाम् ।

दु॒हा॒नाः । अ॒मृत॑स्य । धा॒राम् ॥ 41 (54) (प्र॒ति॒ष्ठा॒यै – स॒हस्र॑वीर्या –
पर॑मं – वि॒राट् – स॒प्त – ती॒रे – च॒त्वारि॑ च) (A9)

TS 4.2.10.1

आ॒दि॒त्यं गर्भं॑ प॒यसा॑ स॒मज्ज॑न्त् सह॒स्रस्य॑ प्र॒तिमां॑ वि॒श्वरूपं॑ ।
परि॑ वृ॒ङ्ग्धि॑ हर॒सा मा ऽभि॑ मृ॒क्षः श॒तायु॑षं कृ॒णुहि॑ ची॒यमा॑नः ॥
इ॒मं मा हि॒॑सीर्द्वि॒पादं॑ प॒शूना॑ सह॒स्राक्ष॑ मे॒ध आ ची॑य॒मानः॑ ।
म॒यु-मा॑र॒ण्य-म॒नु ते दि॑शामि ते॒न चि॒न्वा॒नस्त॒नुवो॑ नि षी॒द ॥
वा॒तस्य॑ ध्रा॒जिं व॑रु॒णस्य॑ ना॒भिम॑श्चं ज॒ज्ञान॑ स॒रिर॑स्य म॒द्ध्यै ।
शि॒शुं न॒दीना॑ हरि॒-म॒द्रि॒बुद्ध॑-म॒ग्ने मा हि॒॑सीः – [ ] 42

TS 4.2.10.1 - Padam

आ॒दि॒त्यम् । गर्भ॑म् । प॒यसा॑ । स॒मज्ज॑न्निति॒ सं – अ॒ज्ज॒न् ।
स॒हस्र॑स्य । प्र॒तिमा॑मिति॒ प्रति॑ – मा॒म् ।
वि॒श्वरूप॑मिति॒ विश्व॑-रूपम् ॥ प॒रीति॑ । वृ॒ङ्ग्धि॑ । हर॒सा । मा ।
अ॒भीति॑ । मृ॒क्षः । श॒तायु॑षमिति॒ शत॑ – आ॒युष॑म् । कृ॒णुहि॑ ।
ची॒यमा॑नः ॥ इ॒मम् । मा । हि॒॑सीः । द्वि॒पाद॑मिति॒ द्वि॑ – पा॒दम् ।
प॒शूना॑म् । स॒हस्रा॑क्षेति॒ सह॒स्र – अ॒क्ष । मे॒धै । ए॒ति । ची॒यमा॑नः ॥

म॒युम् । आ॒र॒ण्यम् । अ॒न्वि॒ति॒ । ते॒ । दि॒शामि॒ । तेन॑ । चि॒न्वा॒नः ।
त॒नुवः॑ । नी॒ति॒ । सी॒द ॥ वा॒तस्य॑ । ध्रा॒जिम् । व॒रु॒णस्य॑ । ना॒भिम् ।
अ॒श्वम् । ज॒ज्ञान॑म् । स॒रि॒रस्य॑ । म॒द्ध्ये ॥ शि॒शुम् । न॒दीना॑म् ।
ह॒रिम् । अ॒द्रि॒बु॒द्धमि॒त्यद्रि॑ – बु॒द्धम् । अ॒ग्ने॑ ।

मा । हि॒॒सीः । 42 (50)

TS 4.2.10.2

प॒रमे॑ व्यो॒मन् ॥

इ॒मं मा हि॒॒सीरे॑क॒शफं॑ प॒शूनां॑ क॒निक्र॑दं वा॒जिनं॑ वा॒जिने॑षु ।
गौ॒र-मा॒र॒ण्य-म॒नु ते दि॒शामि॒ तेन॑ चि॒न्वा॒नस्त॒नुवो॑ नि षी॒द ॥
अ॒जस्र॑-मि॒न्दु-म॒रुषं॑ भु॒र॒ण्युम॒ग्निमी॑डे पू॒र्वचि॑त्तौ नमो॒भिः ।
स प॒र्वभि॑र्ऋ॒तुशः॑ क॒ल्पमा॑नो गां मा हि॒॒सीरदि॑तिं वि॒राजं॑ ॥
इ॒मं स॒मु॒द्रं श॒तधा॑रमु॒त्सं व्य॑च्यमा॒नं भु॒वन॑स्य म॒द्ध्ये ।
घृ॒तं दु॒हाना॑मदि॒तिं जना॑या॒ग्ने मा – [ ] 43

TS 4.2.10.2 - Padam

प॒रमे॑ । व्यो॒म॒न्निति॑ वि – ओ॒मन् ॥ इ॒मम् । मा । हि॒॒सीः ।
ए॒क॒श॒फमि॒त्येक॑ – श॒फम् । प॒शूना॑म् । क॒निक्र॑दम् ।

वा॒जिन॑म् । वा॒जिने॑षु ॥ गौ॒रम् । आ॒र॒ण्यम् । अ॒न्वि॒ति॑ । ते॒ । दि॒शा॒मि॒ ।
 तेन॑ । चि॒न्वा॒नः । त॒नुवः॑ । नी॒ति॑ । सी॒द ॥ अ॒ज॒स्रम् । इ॒न्दुम् ।
 अ॒रु॒षम् । भु॒र॒ण्युम् । अ॒ग्नि॑म् । ई॒डे । पू॒र्वचि॑त्ता॒वि॒ति॑ पू॒र्व – चि॒त्तौ ।
 नमो॑भि॒रिति॑ नमः॑ – भिः ॥ सः । प॒र्वभि॑रिति॑ प॒र्व – भिः ।
 ऋ॒तु॒श इ॒त्यृ॒तु – शः । क॒ल्प॑मानः । गा॒म् । मा । हि॒॒सीः ।
 अ॒दि॒ति॑म् । वि॒रा॒ज॒मि॒ति॑ वि – रा॒जम् ॥ इ॒मम् । स॒मु॒द्रम् ।
 श॒त॒धा॒र॒मि॒ति॑ श॒त – धा॒रम् । उ॒त्थ॑सम् । व्य॒च्य॑मा॒नमि॒ति॑
 वि – अ॒च्य॑मा॒नम् । भु॒व॒न॒स्य॑ । म॒द्ध्ये ॥ घृ॒तम् । दु॒हा॒नाम् ।
 अ॒दि॒ति॑म् । ज॒ना॒य॑ । अ॒ग्ने॑ । मा । 43 (50)

TS 4.2.10.3

हि॒॒सीः॑ प॒रमे॑ व्यो॒मन् ।
 ग॒व॒य-मा॒र॒ण्य-म॒नु ते॑ दि॒शा॒मि॒ तेन॑ चि॒न्वा॒नस्त॒नुवो॑ नि षी॒द ॥
 व॒रू॒त्रिं त्वष्टु॑र्व॒रुण॑स्य॒ नाभि॑म॒विं ज॒ज्ञा॒नां र॒ज॒सः॑ प॒रस्मा॑त् ।
 म॒ही सा॒ह॒स्री॑म॒सुर॑स्य॒ माया॑म॒ग्ने मा॒ हि॒॒सीः॑ प॒रमे॑ व्यो॒मन् ॥
 इ॒मा मू॑र्णा॒युं व॒रु॑णस्य॒ मायां॑ त्वचं॒ प॒शूनां॑ द्वि॒पदां॑ चतु॒ष्पदां॑ ।

त्वष्टुः प्र॒जानां॑ प्रथ॒मं ज॒नि॒त्र॒म॒ग्ने॒ मा हि॒॒सीः॑ पर॒मे व्यो॒म॒न् ।

उष्ट्र॑-मा॒र॒ण्य-म॒नु - [ ] 44

TS 4.2.10.3 - Padam

हि॒॒सीः॑ । पर॒मे । व्यो॒म॒न॒ति॒ वि - ओ॒म॒न् ॥ ग॒व॒य॒म् । आ॒र॒ण्य॒म् ।
अ॒न्वि॒ति॒ । ते॒ । दि॒शामि॑ । ते॒न । चि॒न्वा॒नः॑ । त॒नु॒वः॑ । नी॒ति॒ । सी॒द ॥
व॒रू॒त्रि॒म् । त्वष्टुः॑ । व॒रु॒ण॒स्य॑ । ना॒भि॒म् । अ॒वि॒म् । ज॒ज्ञा॒ना॒म् ।
र॒ज॒सः॑ । प॒र॒स्मात् ॥ म॒ही॒म् । सा॒ह॒स्री॒म् । अ॒सु॒र॒स्य॑ । मा॒या॒म् ।
अ॒ग्ने॑ । मा । हि॒॒सीः॑ । पर॒मे । व्यो॒म॒न॒ति॒ वि - ओ॒म॒न् ॥ इ॒मा॒म् ।
ऊ॒र्णा॒यु॒म् । व॒रु॒ण॒स्य॑ । मा॒या॒म् । त्वच॑म् । प॒शू॒ना॒म् । द्वि॒प॒दा॒मि॒ति॑
द्वि - प॒दा॒म् । च॒तु॒ष्प॒दा॒मि॒ति॑ च॒तुः - प॒दा॒म् ॥ त्वष्टुः॑ । प्र॒जा॒ना॒मि॒ति॑
प्र - जा॒ना॒म् । प्र॒थ॒म॒म् । ज॒नि॒त्र॒म् । अ॒ग्ने॑ । मा । हि॒॒सीः॑ । पर॒मे ।
व्यो॒म॒न॒ति॒ वि - ओ॒म॒न् ॥ उष्ट्र॑म् । आ॒र॒ण्य॒म् । अ॒न्वि॒ति॒ । 44 (50)

TS 4.2.10.4

ते दि॒शामि॑ ते॒न चि॒न्वा॒न॒स्त॒नु॒वो॒ नि षी॑द ॥

यो अ॒ग्नि॒र॒ग्ने॒स्त-प॒सोऽधि॑ जा॒तः शो॒चात् पृ॒थि॒व्या उ॒त वा॑
दि॒व॒स्परि॑ ।

येन॑ प्र॒जा वि॒श्वक॑र्मा व्या॒नट् तम॑ग्ने हे॒डः परि॑ ते वृ॒णक्तु॑ ॥
अ॒जा ह्य॑ग्नेरजनिष्ट॑ गर्भा॒त् सा वा अ॑पश्यज्जनितारम॒ग्रे ।
तया॑ रो॒हमा॑यन्नुप॒ मेद्ध्या॑सस्तया॒ देवा॑ दे॒वता॑म॒ग्रे आय॑न् ।
शर॒भ- ( ) - मा॑रण्यमनु॒ ते दि॑शामि तेन॑ चि॒न्वान॑स्तनुवो॒ नि षी॑द ॥ 45

TS 4.2.10.4 - Padam

ते । दि॒शामि॑ । तेन॑ । चि॒न्वानः॑ । तनु॑वः । नीति॑ । सीद॑ ॥ यः ।
अ॒ग्निः । अ॒ग्नेः । तप॑सः । अधीति॑ । जा॒तः । शो॒चात् । पृ॒थिव्याः॑ ।
उ॒त । वा । दि॒वः । परि॑ ॥ येन॑ । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । वि॒श्वक॑र्मेति॑
वि॒श्व - क॑र्मा । व्या॒नडि॑ति वि - आ॒नट् । तम् । अ॒ग्ने । हे॒डः ।
परी॑ति । ते । वृ॒णक्तु॑ ॥ अ॒जा । हि । अ॒ग्नेः । अ॒जनिष्ट॑ । गर्भा॒त् ।
सा । वै । अ॒पश्य॑त् । ज॒नितार॑म् । अ॒ग्रे ॥ तया॑ । रो॒हम् । आ॒यन् ।
उ॒पेति॑ । मे॒द्ध्या॑सः । तया॑ । दे॒वाः । दे॒वता॑म् । अ॒ग्रे । आ॒यन् ॥
शर॒भम् ( ) । आ॑रण्यम् । अ॒न्विति॑ । ते । दि॒शामि॑ । तेन॑ ।
चि॒न्वानः॑ । तनु॑वः । नीति॑ । सीद॑ ॥ 45 (59)

(अग्ने॑ मा हि॒प्सी॑ – रग्ने॑ मोष्ट्र॑मा – रण्यम॑नु – शर॑भन्
– नव॑ च) (A10)

Special Korvai

(आ॒दि॒त्य मि॒मन्दि॒पादं॑ म॒युं वा॑त॒स्या श्र॑मि॒मेक॑शफ॒झौर॑म
ज॒स्रङ्ग॑व॒यं व॑रू॒त्रि म॒वि मि॒मामू॑र्णायु॒मुष्ट्रं॑ यो अ॒ग्निः शर॑भं)

TS 4.2.11.1

इन्द्रा॑ग्नी॒ रोच॑ना दि॒वः परि॑ वा॒जेषु॑ भूष॒थः ।
तद् वां॑ चेति॒ प्र वी॑र्यं ॥
इ॒जथ॑द्-वृ॒त्रमु॑त स॒नोति॑ वा॒जमिन्द्रा॑ यो अ॒ग्नी स॒हु॒री स॒पर्या॑त् ।
इ॒रज्य॑न्ता व॒सव्य॑स्य भू॒रेः स॒हस्त॑मा स॒हसा॑ वा॒जय॑न्ता ॥
प्र च॑र्ष॒णिभ्यः॑ पृ॒तना॑ ह॒वेषु॑ प्र पृ॒थिव्या॑ रि॒रिचा॑थे दि॒वश्च॑ ।
प्र सि॑न्धु॒भ्यः प्र गि॑रि॒भ्यो म॒हित्वा॑ प्रेन्द्रा॑ग्नी॒ विश्वा॑ भु॒वना॑ऽत्य॒न्या ॥
म॒रुतो॑ यस्य हि – [ ] 46

TS 4.2.11.1 - Padam

इन्द्रा॑ग्नी इ॒तीन्द्र॑ – अ॒ग्नी । रोच॑ना । दि॒वः । प॒रीति॑ । वा॒जेषु॑ ।
भूष॒थः ॥ तत् । वा॒म् । चेति॑ । प्रेति॑ । वी॒र्य॑म् ॥ इ॒जथ॑त् । वृ॒त्रम् ।

उ॒त । स॒नो॒ति॒ । वा॒ज॒म् । इ॒न्द्रा॑ । यः । अ॒ग्नी॑ इति॒ । स॒हुरी॑ इति॒
स – हु॒री । स॒प॒र्यात् ॥ इ॒र॒ज्यन्ता॑ । व॒स॒व्य॑स्य । भू॒रेः । स॒ह॒स्त॒मेति॑
स॒हः – त॒मा । स॒ह॒सा । वा॒ज॒यन्ते॑ति वाज – यन्ता॑ ॥ प्रेति॑ ।
च॒र्ष॒णिभ्य॑ इति॒ च॒र्ष॒णि॒भ्यः । पृ॒त॒ना । ह॒वेषु॑ । प्रेति॑ । पृ॒थि॒व्याः ।
रि॒रि॒चा॒थे इति॑ । दि॒वः । च ॥ प्रेति॑ । सि॒न्धु॒भ्य इति॑ सि॒न्धु – भ्यः ।
प्रेति॑ । गि॒रि॒भ्य इति॑ गि॒रि – भ्यः । म॒हि॒त्वेति॑ म॒हि – त्वा । प्रेति॑ ।
इ॒न्द्रा॒ग्नी इती॑न्द्र – अ॒ग्नी । वि॒श्वा । भु॒व॒ना । अ॒तीति॑ । अ॒न्या ॥
म॒रुतः॑ । य॒स्य । हि । 46 (50)

TS 4.2.11.2

क्ष॒ये पा॒था दि॒वो वि॒म॒ह॒सः ।

स सु॒गो॒पा॒त॒मो ज॒नः ॥

य॒ज्ञैर्वा॑ य॒ज्ञ॒वा॒ह॒सो वि॒प्र॒स्य॑ वा म॒तीनां॑ ।

म॒रुतः॑ शृ॒णु॒ता ह॒वं ॥

श्रि॒य॒से कं॑ भा॒नु॒भिः सं मि॒मि॒क्षि॒रे ते र॒श्मि॒भिस्त॑ ऋ॒क्व॒भिः सु॒खा॒दयः॑ ।

ते वा॒शी॒म॒न्त इ॒ष्मि॒णो अ॒भी॒र॒वो वि॒द्रे प्रि॒य॒स्य॑ मा॒रु॒त॒स्य॑ धा॒म॒नः ॥

अ॒व॒ ते॒ हे॒ड॒ उ॒दु॒त्त॒मं॒ ॥

क॒या॒ न॒श्चि॒त्र॒ आ॒ भु॒व॒दू॒ती॒ स॒दा॒वृ॒धः॒ स॒खा॒ ॥

क॒या॒ श॒चि॒ष्ठ॒या॒ वृ॒ता॒ ॥ 47

TS 4.2.11.2 - Padam

क्ष॒यै॑ । पा॒थ । दि॒वः । वि॒म॒ह॒स॒ इति॑ वि – म॒ह॒सः॒ ॥ सः॒ ।

सु॒गो॒पा॒त॒म॒ इति॑ सु॒गो॒प – त॒मः॒ । ज॒नः॒ ॥ य॒ज्ञैः॒ । वा॒ । य॒ज्ञ॒वा॒ह॒स॒
इति॑ य॒ज्ञ – वा॒ह॒सः॒ । वि॒प्र॒स्य॒ । वा॒ । म॒ती॒ना॒म् ॥ म॒रु॒तः॒ । शृ॒णु॒त॒ ।

ह॒व॒म् ॥ श्रि॒य॒सै॑ । क॒म् । भा॒नु॒भि॒रि॒ति॑ भा॒नु – भिः॒ । स॒मि॒ति॑ ।

मि॒मि॒क्षि॒रे॒ । ते॒ । र॒श्मि॒भि॒रि॒ति॑ र॒श्मि – भिः॒ । ते॒ ।

ऋ॒क्व॒भि॒रि॒त्यृ॒क्व – भिः॒ । सु॒खा॒द॒य॒ इति॑ सु – खा॒द॒यः॒ ॥ ते॒ ।

वा॒शी॒म॒न्त॒ इति॑ वा॒शि – म॒न्तः॒ । इ॒ष्मि॒णः॒ । अ॒भी॒र॒वः॒ । वि॒द्रे॒ ।

प्रि॒य॒स्य॒ । मा॒रु॒त॒स्य॒ । धा॒म॒नः॒ ॥ अ॒वे॒ति॑ । ते॒ । हे॒डः॒ । उ॒दि॒ति॑ ।

उ॒त्त॒म॒मि॒त्यु॒त् – त॒म॒म् ॥ क॒या॒ । नः॒ । चि॒त्रः॒ । ए॒ति॑ । भु॒व॒त् ।

ऊ॒ती॒ । स॒दा॒वृ॒ध॒ इति॑ स॒दा – वृ॒धः॒ । स॒खा॒ ॥

क॒या॒ । श॒चि॒ष्ठ॒या॒ । वृ॒ता॒ ॥ 47 (50)

TS 4.2.11.3

को अ॒द्य यु॒ङ्क्ते धु॒रि गा ऋ॒तस्य॑ शिमी॑वतो भामि॑नो दुर्॒ह॒णा॒यून् ।
आस॑न्निषून् ह॒थ्स॒वसो॑ मयो॒भून् । य ए॑षां भृ॒त्यामृ॑णध॒त् स जी॑वात् ॥
अग्ने॑ नयाऽऽ दे॒वानां॑ श॒न्नो भव॑न्तु वा॒जेवा॑जे ॥
अ॒प्स्व॒ग्ने स॒धि॒ष्टव॑ सौष॑धीर॒नु रु॒द्ध्य॑से ।
ग॒र्भे सन् जा॑यसे पुनः ॥
वृषा॑ सोम द्यु॒मां॑ अ॒सि वृषा॑ दे॒व वृष॑व्रतः ।
वृषा॑ ध॒र्माणि॑ दधिषे ॥
इ॒मं मे ( ) वरु॑ण तत्त्वा॑ यामि॒ त्वं नो॑ अग्ने॒ स त्वं नो॑ अग्ने ॥ 48

TS 4.2.11.3 - Padam

कः । अ॒द्य । यु॒ङ्क्ते । धु॒रि । गाः । ऋ॒तस्य॑ । शिमी॑वतः । भामि॑नः ।
दुर्॒ह॒णा॒यू॒निति॑ दुः – ह॒णा॒यून् ॥ आस॑न्निषू॒नित्या॒सन् – इ॒षून् ।
ह॒थ्स॒वस॑ इति॑ ह॒थ्सु – अ॒सः । मयो॒भू॒निति॑ मयः – भून् । यः ।
ए॒षाम् । भृ॒त्याम् । ऋ॒णध॑त् । सः । जी॒वात् ॥ अ॒ग्नै॑ । नय॑ । ए॒ति॑ ।
दे॒वाना॑म् । शम् । नः । भव॑न्तु । वा॒जेवा॑ज इति॑ वा॒जे – वा॒जे ॥
अ॒प्स्वि॒त्यप् – सु । अ॒ग्ने । स॒धिः । तव॑ । सः । ओष॑धीः ।

अ॒न्वि॒ति॑ । रु॒द्ध्य॒से ॥ गर्भे॑ । सन् । जा॒य॒से । पुनः॑ ॥ वृषा॑ । सोम॑ ।
द्यु॒मा॒नि॒ति॑ द्यु॒-मा॒न् । अ॒सि॒ । वृषा॑ । दे॒व । वृष॑व्रत इति वृष॑-व्रतः ॥
वृषा॑ । धर्मा॑णि । द॒धि॒षे ॥ इ॒मम् । मे ( ) । व॒रु॒ण । तत् । त्वा ।
या॒मि॒ । त्वम् । नः । अ॒ग्ने॒ । सः । त्वम् । नः । अ॒ग्ने ॥ 48 (61)
(हि - वृ॒ता - म - ए॒का॒द॒श च) (A11)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(वि॒ष्णोः॑ क्र॒मोऽसि॑ – दि॒वस्प॑र् – यन्न॑प॒ते – ऽपे॑त – स॒मि॒तं –
ॐ या॑ जा॒ता – मा नो॑ हि॒ऽसी – द॒भ्य॑स्थाद् – ध्रु॒वा – ऽस्या॑दि॒त्यङ्ग॑र्भ
– मि॒न्द्रा॑ग्नी रोच॒ – नैका॑दश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(वि॒ष्णो – रस्मि॑न्. ह॒व्ये – ति॑ त्वा॒ऽहं – धी॒तिभि॑र्. – हो॒त्रा –
अ॒ष्टाच॑त्वारि॒ऽशत्)

First and Last Padam of Second Prasnam of 4th Kandam

(वि॒ष्णोः॑ क्र॒मोऽसि॑ – त्वन्नो॑ अ॒ग्ने स॒ त्वन्नो॑ अ॒ग्ने)

॥ हरिः॑ ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे चतुर्थ काण्डे द्वितीयः प्रश्नः

समाप्तः ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – चतुर्थकाण्डे – द्वितीयः प्रश्नः

Details of Panchati and Padam for Kandam 4 , Prasanam 2 – (TS 4.2)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	5	266
Anuvakam 2	4	204
Anuvakam 3	4	216
Anuvakam 4	4	198
Anuvakam 5	6	322
Anuvakam 6	5	268
Anuvakam 7	4	189
Anuvakam 8	3	161
Anuvakam 9	6	304
Anuvakam 10	4	209
Anuvakam 11	3	161
Total →	48	2498

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in